

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2020

Kristýna Tomášová

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra Politologie

Analýza politiky proti novodobému otroctví v Evropské unii

Bakalářská práce

Autor: Kristýna Tomášová
Studijní program: B6701 Politologie
Forma studia: Prezenční
Vedoucí práce: Mgr. Milan Hrubeš, Ph.D.

Hradec Králové, 2020

Zadání bakalářské práce

Autor: Kristýna Tomášová

Studium: F17BP0258

Studijní program: B6701 Politologie

Studijní obor: Politologie

Název bakalářské práce: **Analýza politiky proti novodobému otroctví v Evropské unii**

Název bakalářské práce AJ: Policy analysis of modern slavery in the European Union

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se věnuje tématu Analýza politiky proti novodobému otroctví v Evropské unii. Práce pojednává o fenoménu novodobého otroctví, který je v současnosti velmi rozšířený a představuje závažný problém pro společnost. Konkrétně je práce zaměřena na jednu z forem novodobého otroctví, a to obchod s lidmi, což můžeme označit za celosvětově nejrychleji rostoucí kriminální činnost. Teoretická část práce vychází především ze zahraniční politiky Evropské unie. Nejprve se práce zaměří na obchod s lidmi, který je rozebrán z pohledu Evropské unie. Následně práce krátce pojednává o migrační krizi z roku 2015 rovněž z pohledu Evropské unie. V praktické části je analyzováno pomocí dokumentů vydaných Evropskou unií a jejími orgány, v rozmezí mezi roky 2015-2018, jak se v návaznosti na migrační krizi z roku 2015 vyvinula politika Evropské unie proti obchodování s lidmi ve zkoumaném období.

Garantující pracoviště: Katedra politologie, Filozofická fakulta

Vedoucí práce: Mgr. Milan Hrubeš, Ph.D.

Oponent: Mgr. Stanislav Myšička, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 20.5.2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce Mgr. Milanovi Hruběšovi, PhD. za ochotu a cenné rady, které mi dopomohly při psaní této práce.

Anotace

TOMÁŠOVÁ, KRISTÝNA. *Analýza politiky proti novodobému otroctví v Evropské unii*. Hradec Králové: Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, 2020, 56 s. Bakalářská práce.

Bakalářská práce se věnuje tématu *Analýza politiky proti novodobému otroctví v Evropské unii*. Práce pojednává o fenoménu novodobého otroctví, který je v současnosti velmi rozšířený a představuje závažný problém pro společnost. Konkrétně je práce zaměřena na jednu z forem novodobého otroctví, a to obchod s lidmi, což můžeme označit za celosvětově nejrychleji rostoucí kriminální činnost. Teoretická část práce vychází především ze zahraniční politiky Evropské unie. Nejprve se práce zaměří na obchod s lidmi, který je rozebrán z pohledu Evropské unie. Následně práce krátce pojednává o migrační krizi z roku 2015 rovněž z pohledu Evropské unie. V praktické části, je analyzováno pomocí dokumentů vydaných Evropskou unií a jejími orgány, v rozmezí mezi roky 2015-2018, jak se v návaznosti na migrační krizi z roku 2015 vyvinula politika Evropské unie proti obchodování s lidmi ve zkoumaném období.

Klíčová slova:

Obchod s lidmi, pohlavní vykořisťování, migrační krize, EU

Annotation

TOMÁŠOVÁ, KRISTÝNA. *Policy analysis of modern slavery in the European Union*. Hradec Králové: Philosophical Faculty, University of Hradec Králové, 2020, p. 56. Bachelor thesis.

Bachelor's thesis is devoted to the topic *Policy analysis of modern slavery in the European Union*. The thesis deals with phenomenon of nowadays slavery that is currently widely spread, and it signifies a serious issue for a mankind. Particularly, the thesis aims for the one specific kind of modern slavery which is trafficking in human beings and that we might mark as the fastest growing criminal activity in the World. Theoretical part of the thesis primarily comes out of foreign politics of the European Union. First of all, the thesis cracks down about trafficking in human beings, that is analyzed from the point of view of the European Union. Consecutively, the thesis deals with the 2015 migration crisis from the point of view of the European Union shortly. In the practical part, through the documents that were published by the European Union, it is being analyzed in the range of 2015-2018, how had the politics of the European Union evolved to the trafficking in human beings in the researched time period after the 2015 migration crisis.

Keywords:

Trafficking in human beings, sexual exploitation, migration crisis, European Union

OBSAH

1	ÚVOD	10
2	ÚVOD DO KONTEXTU PRÁCE.....	13
2.1	<i>Obchodování s lidmi</i>	<i>14</i>
2.1.1	<i>Formy vykořisťování</i>	<i>15</i>
2.2	<i>Migrační krize 2015.....</i>	<i>16</i>
3	MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ OCHRANA LIDSKÝCH PRÁV JEDINCE	21
3.1	<i>Mezinárodní pakty o lidských právech</i>	<i>21</i>
3.2	<i>Charta OSN a Všeobecná deklarace lidských práv.....</i>	<i>21</i>
3.3	<i>Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod</i>	<i>22</i>
4	PRAKTICKÁ ČÁST	23
4.1	<i>Výzkumná otázka</i>	<i>24</i>
4.2	<i>Metodologie práce</i>	<i>24</i>
4.3	<i>Politika EU na boj proti organizovanému zločinu se zaměřením na obchodování s lidmi</i>	<i>26</i>
4.3.1	<i>Priority EU 2014-2017</i>	<i>26</i>
4.3.2	<i>Priority EU 2018-2021</i>	<i>27</i>
4.4	<i>Dokumenty vydané orgány EU na boj proti obchodování s lidmi</i>	<i>28</i>
4.4.1	<i>2014-2015.....</i>	<i>28</i>
4.4.2	<i>2016-2018.....</i>	<i>32</i>
4.5	<i>Reporty EU o obchodování s lidmi za jednotlivá období.....</i>	<i>38</i>
4.5.1	<i>2015.....</i>	<i>38</i>
4.5.2	<i>2016.....</i>	<i>39</i>
4.5.3	<i>2017-2018.....</i>	<i>40</i>
4.6	<i>Změny zaznamenaný: zkoumání jednotlivých období</i>	<i>41</i>
5	ZÁVĚR.....	50
6	POUŽITÉ ZDROJE.....	52

6.1	<i>Internetové</i>	52
6.2	<i>Dokumenty EU použité v analýze</i>	56
6.3	<i>Knižní</i>	59

POUŽITÉ ZKRATKY

ČTK:	Česká tisková kancelář
EFTA:	Evropské sdružení volného obchodu
EP:	Evropský parlament
EU:	Evropská Unie
EUROPOL:	Evropský policejní úřad
EUROSTAT:	Statistický úřad Evropské unie
EÚD:	Evropský účetní dvůr
EUROJUST:	Jednotka Evropské unie pro justiční spolupráci
FRONTEX:	Evropská agentura pro ochranu hranic
ILO:	Mezinárodní organizace práce
INTERPOL:	Mezinárodní policejní organizace
IOM:	Mezinárodní organizace pro migraci
LP:	Lidská práva
OSN:	Organizace spojených národů
THB:	Obchodování s lidmi (<i>,trafficking in human beings‘</i>)
UNODC:	Úřad OSN pro drogy a kriminalitu
USA:	Spojené státy americké

1 ÚVOD

„Svět postrádá správnou definici slova svoboda. Při použití stejného výrazu nemáme na mysli tutéž věc.“ Abraham Lincoln (Třešňáková 2017)

Tuto práci začnu možná trochu netradičně, otázkou k zamyšlení, *co je to svoboda?* Každý si pod tímto pojmem, resp. otázkou, může představit něco trochu jiného, jelikož se nejedná o hmotný předmět, na který si můžeme ukázat a jednoduše ho popsat. (Třešňáková 2017) Na webových stránkách *huffingtonpost.com* jsem četla jeden zajímavý článek o svobodě ve 21. století, kde autor píše o své zkušenosti z jízdy taxíkem ve Washingtonu D.C., kde majitel a řidič společnosti, původem z Pákistánu se přistěhoval do USA, založil si zde rodinu a celkově nový život. Když se ho autor článku zeptal, co ho donutilo přijet zrovna do USA a riskovat tak mnoho – jeho odpověď bylo jedno slovo *svoboda*. Přistěhovalec se do Washingtonu nepřistěhoval s cílem zbohatnutí, ale za vidinou svobody. Autor článku dodává, že to je, proč věří, že se musíme posunout od odkazu spravedlnosti v oblasti občanských práv pro některé, k posilování práv pro všechny. Přítelkyně autora Dr. Dorothy I. Height, tehdy předsedkyně Národní rady černošských žen dodává „*otevřete bránu svobody!*“ Autor zmiňovaného článku také přináší „novou definici“ *svobody*, což je podle něho *sebeurčení (self-determination)*. Sebeurčení není touha po malých podnikcích podnikatelů, nýbrž touha téměř každého, tady a po celém světě. (Bryan 2013) Někteří lidé berou svobodu jako samozřejmost a mnohdy si příliš neuvědomí, jak cenný je to „dar“. Svobodní se narodí, svobodně žijí a svobodně zemřou. Člověk má možnost konat, cokoli si usmyslí, dokud tím neoslabuje svobodu ostatních. Někteří lidé pracují či žijí v nepřiměřených podmínkách, kde může docházet k omezování jejich svobody a porušování lidských práv. V případě obchodování s lidmi či u jiných páchaných organizovaných zločinů dochází k zasažení osobní svobody obětí. Oběti jsou pod pohrůžkami, za použití násilí či jiné újmy nuceny vykonat požadovanou činnost. V takovém případě se stávají tzv. moderními otroky v dnešním globalizovaném světě (společnosti). (Odbor prevence kriminality MV ČR 2018: 21)

V dnešní době se obchod s lidmi dotýká každé země světa a na jeho vymýcení je potřeba mezinárodní spolupráce. V tomto trestném činu dochází k porušování všech lidských práv – na život, svobodu, důstojnost nebo volnost pohybu. Po obchodu se zbraněmi a drogami se obchod s lidmi řadí na třetí pozici v rámci „*nejlukrativnější a nejrozšířenější*“ činnosti organizovaného

zločinu. Na jednu stranu je zvláštní, že obchodování s lidmi je nejméně trestáno, respektive se v případech dopadení pachatele ukládají velmi nízké tresty. (Babická 2008) K rozšíření tohoto problému přispívá také fakt, že obchodníci čelí minimálnímu riziku, že budou dopadeni – jedná se o souhrn činů, nikoliv o jednu nárazovou událost. (Babická 2008)

Dané téma jsem si vybrala, jelikož problematika obchodování s lidmi je celosvětově považována za vážný a rostoucí problém současnosti, který je důležité dostat do většího povědomí populace. Ačkoliv si to neuvědomujeme, porušování lidských práv týkající se obchodování s lidmi je úzce spojeno s migrací. Jelikož právě migranti se mohou lehce stát obětí obchodníků. Na oběti obchodování s lidmi může být poté nahlíženo dvěma způsoby, a to jako na nelegální imigranty či na druhé straně jako na objekt trestné činnosti. (Pohl 2010: 3) Podle několika článků a zpráv se míra obchodovaných lidí zvětšila po migrační krizi z roku 2015. Mimo jiné konkrétně Úřad pro drogy a kriminalitu OSN (UNODC) vytvořil analýzu, ve které bylo zjištěno, že občanství obchodovaných se shoduje s občanstvím migrantů v daném období. Problematika obchodování s lidmi je skutečnost, typická pro svůj globální rozsah. Obchodování s lidmi se děje především na úrovni Evropské unie a zemí třetího světa. Oběťmi této problematiky jsou velmi často jedinci ze samotné Evropské unie či jsou do Evropské unie přiváženi. Co se týče pohledu evropského práva na tento jev, jedná se o skutečnost s přeshraničními důsledky, jejíž právní úprava není striktně vázána na překročení hranic, což tuto problematiku tvoří objektem evropského právního řádu. (Pohl 2010: 4) Fenomén obchodování s lidmi je v této práci zkoumán v rámci Evropské unie, s cílem zjistit pomocí vydaných dokumentů, jak se změnila politika proti obchodování s lidmi Evropské unie po migrační krizi v roce 2015. Dle rámce Evropské unie o obchodování s lidmi je každý členský stát povinen akceptovat nezbytná opatření, která jsou v kontextu s obchodováním s lidmi, dále pak zaručit patřičná opatření nejvíce ohroženým skupinám, kterými jsou děti. (Pohl 2010: 6)

V této bakalářské práci se zaměřím převážně na jednu z forem obchodování s lidmi, a to na formu sexuálního vykořisťování, protože se jedná o celosvětově nejrozšířenější formu, která tvoří největší část nejen obchodování s lidmi, ale také organizovaného zločinu obecně. (Evropský parlament 2015: 10) Podle zprávy o pohlavním vykořisťování a prostituci a jejich dopadu na rovnost žen a mužů, vydané Evropským parlamentem, konkrétně výborem pro práva žen a rovnost pohlaví, tvoří forma sexuálního vykořisťování největší část organizovaného zločinu a z hlediska financí se nachází na žebříčku hned za drogami, tedy na druhém místě. (Honeyball 2014: 17) Zmíněná zpráva dále uvádí, že ženy, které se staly obětí obchodování s lidmi, jsou oběťmi sexuálního vykořisťování, a to téměř 62 % žen. (Honeyball 2014: 17)

Komisařka EU pro vnitřní věci řekla: „*ve 21. století by nemělo docházet k tomu, že ženy a dívky jsou oběťmi pohlavního otroctví, že děti jsou bity a týrány, nuceny žebrať či krást, že mladí lidé jsou využíváni k nucené práci v strašných podmínkách za mizerný plat.*“ (Euractiv 2010)

První část práce pojednává nejprve obecně o problematice obchodování s lidmi, pro ucelení představy o obchodování s lidmi jako trestném činu. Ačkoliv jedno ze stěžejních témat této práce je fenomén obchodování s lidmi, toto téma úzce souvisí s migrační krizí, která taktéž tvoří kontext této práce. V podkapitole migrační krize je ukázáno, jak spolu souvisí problematika obchodování s lidmi a zmíněná migrační krize. Jelikož obchodování s lidmi, jakožto organizovaný zločin tvoří závažný trestný čin, je tato problematika ukotvena hned v několika dokumentech. Stěžejní dokumenty jsou zmíněny v následující kapitole. V praktické části se práce zaměří na analýzu politiky EU zejména proti jedné z forem obchodování s lidmi, a to sexuální vykořisťování. Nejprve je zmíněna politika EU na boj proti obchodování s lidmi pro dané období. Dále je provedena analýza dokumentů vydaných orgány EU na boj proti sexuálnímu vykořisťování, v období před migrační krizí (2014-2015) v komparaci s dokumenty vydanými po hlavní vlně migrační krize, to je 2016-2018. Pro přiblížení, jaká byla situace obchodování s lidmi jsou v práci popsány roční reporty či zprávy na jednotlivé roky, to je 2015, 2016, 2017 a 2018. Politika EU bude zmíněna pro zjištění skutečnosti, zda došlo ke zlepšení či zhoršení situace – v daném období. Práce si klade za cíl zjistit, jak se změnila politika Evropské unie proti obchodování s lidmi po migrační krizi. K tomu poslouží komparace vydaných dokumentů za období 2014-2015 a za období 2016-2018, resp. jejich počet a podoba, zda EU vydala více či méně dokumentů po hlavní migrační vlně roku 2015, jakou podobu mají dokumenty apod.

Výzkumná otázka: jak se v návaznosti na migrační krizi z roku 2015 změnila politika Evropské unie proti obchodování s lidmi se zaměřením na sexuálnímu vykořisťování v letech 2015-2018? Výzkumná otázka této bakalářské práce je stanovena takto, jelikož „*uprchlická krize podtrhuje potřebu zabývat se obchodováním s lidmi...*“ (Evropský parlament 2016) a migranti (ať už dospělí či nezletilí) se mohou snadno stát obětí obchodníků. (Evropský parlament 2016)

2 ÚVOD DO KONTEXTU PRÁCE

Je nezbytné vysvětlit stěžejní pojmy této bakalářské práce, a to *obchodování s lidmi a migrační krize*. Jelikož souvislost těchto dvou problematik může být pro někoho poněkud zavádějící. Tato kapitola představí ucelený náhled na to, jak velký problém pro společnost představuje *obchodování s lidmi* včetně stručného rozebrání nejčastějších *forem vykořisťování* v následující podkapitole.

Pojmy *současné formy otroctví* a *novodobé* či *moderní otroctví* dnes používá mnoho významných aktérů globální správy. Zatímco některé vykořisťovací praktiky (včetně otroctví, praktiky podobné otroctví, nucené práce, dětská práce a obchodování s lidmi) jsou definovány v mezinárodních smlouvách, pojem *současné formy otroctví* zůstal v mezinárodním právu nedefinován. Nedostatečné vymezení zmíněného pojmu negativně ovlivňuje činnosti včetně boje proti formám vykořisťování, které současné formy otroctví představují. Je obecně zřejmé, že lze tento pojem používat jako označení pro více vykořisťovatelských praktik. (Policy Department for External Relations 2018: 9-10)

Úřad pro drogy a kriminalitu organizace spojených národů OSN (UNODC) v poslední době nespolehal na koncept moderního otroctví a poznamenal, že některé vnitrostátní právní předpisy ho používaly k pokrytí mnoha vykořisťovatelských praktik, včetně: nucené práce, dětské práce, obchodování s lidmi a nucených sňatků. Podle UNODC má tento termín důležitý dopad na obhajobu a byl přijat v některých vnitrostátních právních předpisech, aby zahrnoval ustanovení týkající se obchodování s lidmi, avšak absence dohodnuté definice nebo právní normy na mezinárodní úrovni má za následek nejednotné používání. (UNODC 2016: 16)

Z historického hlediska lze počátky odkazu na koncept současných forem otroctví najít až v 80. letech minulého století. (Policy Department for External Relations 2018: 10) Otroctví, nadvláda jednoho nad druhým, či jakýsi vztah nadřazenosti a podřízenosti. Jedná se o systém, který využívá práce lidí, kteří jsou zbaveni svobody a stanou se obchodovatelným majetkem. V případech, kdy jedna osoba je natolik závislá na osobě druhé, že je pro ni nucena vykonávat činnost proti své vůli a je zbavena osobní svobody, se jedná o jednu z forem otroctví. „*Otroctví je stav fyzické osoby, která je předmětem vlastnického práva nebo jeho některých atributů.*“ (Kolektiv autorů Encyklopedického domu 1993: 791)

Otroctví je propojeno s rasovou ideologií a vírou o nadřazenosti jedné rasy nad druhou. Neexistuje možnost se volně a svobodně pohybovat, či samovolně o sobě rozhodovat, jelikož je jedinec podřízen svému ‚pánovi,‘ který má nad jedincem nejen fyzickou a právní moc, ale také možnost se svým ‚otrokem‘ jakkoliv obchodovat. „*Otroci jsou svými vlastníky považováni za majetek a v souladu s tím jsou nakupováni a prodáváni.*“ (Landová 2005: 441)

2.1 Obchodování s lidmi

„*Obchodování s lidmi je závažnou formou převážně organizované trestné činnosti, která se soustavně vyvíjí. Přináší vysoké zisky pachatelům, kteří zneužívají zranitelnosti lidí a těží z poptávky po službách, jež oběti poskytují. Výsledkem je nevratná újma, způsobená obětím obchodování, našim společnostem a ekonomikám.*“ (Evropská komise 2018: 1)

OSN, konkrétně *Palermský protokol* definuje „*obchodování s lidmi jako nábor, přepravu, převod, ukryvání nebo přijímání osob za použití hrozeb či síly nebo jiných forem nátlaku, únosu, podvodu, klamu, zneužití moci či zranitelného postavení nebo poskytnutím či obdržetím platby či výhod s cílem získat souhlas osoby, jež má kontrolu nad jinou osobou, za účelem vykořisťování; vzhledem k tomu, že vykořisťování zahrnuje přinejmenším nucenou prostituci druhých osob nebo jiné formy sexuálního vykořisťování, nucenou práci či služby, otroctví, ...*“ (Evropský parlament 2016: 3)

Obchodování s lidmi je závažný trestný čin, kde dochází ke zneužití lidských práv a důstojnosti jedince. Obchodování s lidmi zahrnuje vykořisťování zranitelných či slabých osob, se kterými obchodují zločinci pouze s vidinou ekonomického zisku. Tento zločin má ve většině případů nadnárodní charakter – zahrnuje oběti obou pohlaví a různého věku. Vzhledem k povaze je velmi obtížné tento trestný čin objevit a vyšetřit. (Europol 2016: 5)

Každý rok jsou celosvětově obchodovány miliony žen, mužů a dětí do podmínek podobných otroctví. „*Žádná země není imunní proti obchodování s lidmi.*“ (UNODC 2016: 5) Oběti jsou obchodovány uvnitř zemí, mezi sousedními zeměmi nebo dokonce na různých kontinentech. (UNODC 2016: 5) Z toho vyplývá, že *obchodování s lidmi* je skutečně celosvětový problém a jeho řešení je třeba na celosvětové úrovni.

Jak už jsem zmínila, v této práci se zaměřím pouze na jednu oblast tohoto velmi rychle rostoucího fenoménu, a to na rámec Evropy. Přesto, že se dá o Evropě hovořit jako o civilizované a vyspělejší části světa, jelikož ji netrápí války, hladomor ani chudoba (mohou existovat výjimky), tato problematika má i v Evropě ‚*svoje místo*,‘ jelikož větší otevřenost zemí

a rozšiřování hranic k okolnímu světu, který na lidská práva může nahlížet jiným způsobem k vymýcení problému příliš nepomáhá. Tomu nasvědčuje také situační zpráva Europolu z roku 2016, kde je uvedeno, že 70 % identifikovaných obětí a pachatelů v EU jsou evropské národnosti a zároveň nejvíce převážené oběti jsou ženy ze střední a východní Evropy za účelem sexuálního vykořisťování. (Europol 2016: 3)

2.1.1 Formy vykořisťování

Obchodování s lidmi jako velmi vážná trestná činnost se odvíjí od vynalézavosti a poptávky pachatelů, tento trestný čin může mít několik podob. (Evropská komise 2018: 3)

Nejčastější formou je obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování. (Evropská komise 2018: 3) Tato forma vykořisťování ovlivňuje každou zemi světa, ať působí jako zdrojová, tranzitní či cílová země. Mnohdy je to přesně takto. Ženy a děti z rozvojových zemí či ze slabších částí společnosti jsou vylákány za nabídkou lepšího zaměstnání a vidinou hezčího a bohatšího života. Oběti mají většinou falešné cestovní doklady a organizovaná síť obchodníků je přepraví do cílové země, kde jsou drženi v nelidských podmínkách. (Interpol) Podle Europolu existují členské státy EU, kde je prostituce legální – proto obchodníci s oběťmi míří přímo do těchto cílových destinací. (Europol 2016: 21). Europol také ve své zprávě informuje o tom, že Rakousko slouží jako tranzitní země pro oběti, které přijdou ze střední a východní Evropy. Itálie, Španělsko a Velká Británie jsou naopak tranzitní země pro neevropské oběti. (Europol 2016: 20)

Další formou je obchodování s lidmi za účelem nucené práce, kdy oběti této velmi rozšířené formy vykořisťování přijdou zejména z rozvojových zemí a jsou donuceni pracovat v otrockých podmínkách. Může se jednat například o zemědělské, těžební, rybářské či stavební práce. (Interpol) Především se jedná o muže evropské národnosti z Bulharska, České republiky, Estonska, Polska, Rumunska a Slovenska. (Europol 2016: 23)

Nejběžnější formy kriminality jsou spojeny s výrobou drog a obchodem s nimi.

Nucené žebření, jako další z forem vykořisťování podle Europolu. Obchodníci si vybírají zejména mladé lidi často s nějakou psychickou či tělesnou poruchou/ postižením a následně je donutí k pouličnímu žebření. (Europol 2016: 28) „*Obchodování s lidmi pro účely nucené trestné činnosti a nuceného žebření je patrně na vzestupu,*“ píše v dokumentu pro Evropský parlament Evropská komise. (Evropská komise 2018: 4)

Poslední forma vykořisťování, kterou bych zde zmínila je obchodování s lidmi v rámci migrace. Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž uvedla, že v souvislosti migračních toků do Evropy narostl počet žen z Nigérie, které zaplňují evropský trh se sexuálními službami. (Evropská komise 2018: 5)

2.2 Migrační krize 2015

Jelikož výzkumná otázka a cíl této práce je zjistit, jak se změnila politika Evropské unie k obchodování s lidmi po migrační krizi v roce 2015, je nezbytné vysvětlit stěžejní pojmy týkající se *migrační krize*. V této podkapitole vysvětlím, co se rozumí pojmem *migrace* či *převaděčství*. V práci je vysvětleno, jak funguje tzv. *dublinký systém*, a jaké jsou jeho cíle či jaké byly hlavní *migrační trasy*. Dále je v práci krátce popsána *migrační politika EU*. Policejní úřad (Europol) ve svém šetření prokázal značnou spojitost mezi nelegální migrací a obchodováním s lidmi. (Březina 2017: 1) Gangy obchodníků, podle vysokého policejního důstojníka EU, Briana Donalda působí podél migračních tras, v uprchlických táborech i v cílových zemích, pro obchodníky migranti představují snadný cíl. I když si migranti po příchodu do Evropy připadají v bezpečí, pokud nenajdou práci, obrátí se na „zprostředkovatele“ a tím dochází ke střetu se zločineckými skupinami. (Sherwood 2015; Březina 2017: 1)

Již v minulosti lidé odcházeli ze zemí, které postihovaly války, chudoba či politická diktatura. Ze zemí postižených válkou či přírodní katastrofou lidé směřují do sousední země, kde přečkají do doby, než se poměry uklidní. EU byla svědkem neobvyklého proudu uprchlíků, kteří opustili své domy kvůli válce či teroru, ovšem někteří opustili svůj domov pouze za vidinou lepšího života. (Evropská komise 2017) Pro tyto osoby existuje specifický název *ekonomický migrant* „pokud nemají legitimní nárok na ochranu, mají vlády jednotlivých států povinnost poslat je zpět do jejich domovské země.“ (Evropská komise 2017) Mezi lety 2015 a 2016 přišlo do Evropské unie přes jeden milion lidí. (Evropská komise 2017)

Podle Ministerstva vnitra České republiky se *migrací* rozumí „přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních.“ (Ministerstvo vnitra ČR) Ovšem ve většině případů dochází právě k *nelegální migraci*, což znamená, že ze strany cílové destinace nedochází k žádné kontrole a řízení migrace – cizinci tedy v cílové zemi pobývají bez oprávnění. Nelegální migrace bývá velmi často uskutečňována *převaděči*, kteří jedinci vytvoří falešné doklady a za vcelku vysoký poplatek ho přepraví do

cílové země. (Březina 2017: 1; Ministerstvo vnitra ČR) Dalo by se říct, že migrační krize „podporuje“ síť převaděčů, jelikož v roce 2016 se podařilo nelegálně přejít hranice více než 510 000 osobám. (Březina 2017: 1) Mnoho lidí velmi často zaměňuje pojem *převaděčství* za *obchodování s lidmi*. Ovšem tyto případy mají mezi sebou značné rozdíly, jelikož v případě obchodování s lidmi jsou oběti **nuceny** vstoupit na území jiného státu, kdežto v druhém případě lidé sami vyhledávají převaděče a chtějí nelegálně vstoupit na území státu, jejich rozhodnutí je tedy zcela **dobrovolné**. (Březina 2017: 1) Bezpečnostní politika EU je nyní daleko účinnější, a proto je složitější dostat se skrze vnější hranice do EU. Převaděči tedy přicházejí s novými strategiemi, které mnohdy bývají život ohrožující, jedná se např. o metodu přepravy v dopravním prostředku (většinou dodávka) s omezeným přístupem kyslíku – tato metoda byla nejčastěji odhalována. Dále převaděčství přes Černé moře do Rumunska či pomocí plachetnice do Itálie. (Březina 2017: 1-2) I když jsou o pár řádků výše zmíněny rozdíly mezi převaděčstvím a obchodováním s lidmi, v mnoha případech se z dobrovolného rozhodnutí osoby využít nelegální služby převaděče může stát obětí vydíraná násilím či způsobením zdravotní újmy rodinným příslušníkům. Byla prokázána značná spojitost mezi obchodníky a převaděči osob. (Březina 2017: 2)

Velkému ohrožení života jsou vystaveny především ženy a děti v uprchlických táborech. Tyto tábory nejsou hlídané, a proto není zajištěna bezpečnost, již v táborech tedy může docházet k násilí či se nejen ženy a dívky, ale i muži a chlapci mohou stát snadnou kořistí obchodníků s lidmi. (Evropský parlament 2016) Poslankyně Constance Le Grip vedla misi v uprchlických centrech a zmínila, že je důležité připomínat povinnosti členským státům v přijímání migrantů. (Evropský parlament 2016)

Pro stanovení kritérií a postupů určení členského státu, jako posuzovatele žádosti o azyl osoby původem ze třetí země byl vytvořen *dublinký systém*, který je součástí azylového práva EU a jeho cílem je vylučovat jev „*asylum shopping*“, což znamená, že „*řízení o žádosti cizince je vedeno současně nebo postupně několika členskými státy, do kterých se cizinec účelově přemísťuje*.“ (Odbor azylové a migrační politiky 2017) Zároveň je nutné zamezit situaci „*refugee in orbit*“, „*kdy se naopak žádný stát nepokládá za příslušný k meritornímu posouzení žádosti o mezinárodní ochranu*.“ (Odbor azylové a migrační politiky 2017) „*Dublinký systém je označení pro mechanismus, kterým je v rámci členských států Evropské unie, a dále Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska určován jediný stát, který projedná žádost cizince o mezinárodní ochranu a ve věci rozhodne, ať je žádost o mezinárodní ochranu podána kdekoliv na území těchto států*.“ (Odbor azylové a migrační politiky 2017) Česká republika se na

Dublinském systému účastní od vstupu do Evropské unie, tedy od 1. května 2004, a to prostřednictvím Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky. (Odbor azylové a migrační politiky 2017)

Žadatelé o azyl proudí do Evropy nejčastěji pomocí *migračních tras*. Nejvíce využívanou je takzvaná *balkánská trasa* a *středozevní trasa*.

Tabulka č. 1: přehled nezákonně překročených vnějších hranic EU podle migračních tras.

TAB. 2	Trasa	2015	2016
	Východní středomořská trasa	885 386 (moře: 873 179, země: 12 207)	182 277 (moře: 174 605, země: 7 672)
	Západobalkánská trasa	764 038	130 261
	Střední středomořská trasa	15 3 946	181 459
	Trasa přes Albánii do Řecka	8 932	5 121
	Západní středomořská trasa	7 004	10 231
	Trasa přes východní hranice	1 927	1 349
	Západoafrická trasa	874	671
	Černomořská trasa	68	1
	Ostatní	2	1
	Celkem	1 822 177	511 371

ZJIŠTĚNÁ NEZÁKONNÁ PŘEKROČENÍ VNĚJŠÍ HRANICE EU V ROCE 2015 A 2016 PODLE TRAS
ZDROJ: FRONTEX (RISK ANALYSIS FOR 2017)

Poznámka k tab. 1 a 2: Do statistiky jsou zahrnuty všechny členské státy EU, tj. i ty, které nejsou v schengenském prostoru. Zahrnuty jsou též nečlenské státy EU, které jsou součástí schengenského prostoru (Island, Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejnsko).

(Zdroj: Břicháček 2017: 10)

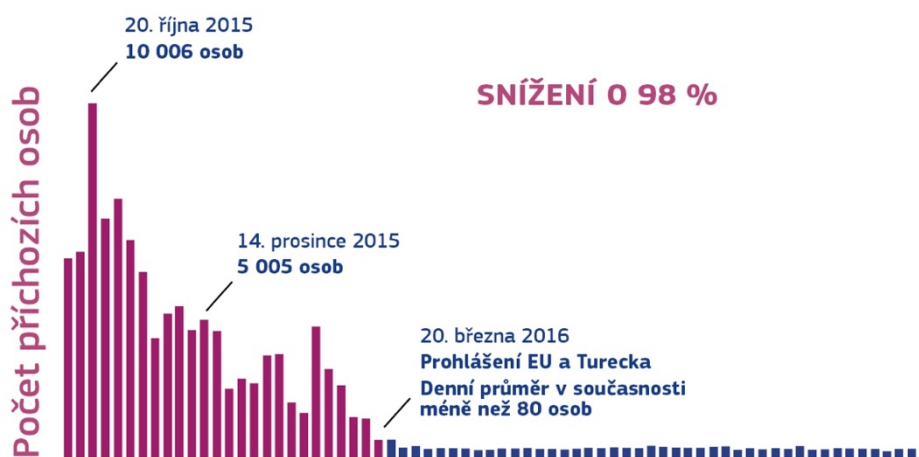
„Balkánská trasa, vedoucí přes Turecko a řecké ostrovy, kam se uprchlíci dostávají na člunech, přes Makedonii, Srbsko, Chorvatsko, Slovinsko a Rakousko. Cílovou zemí této trasy je hlavně Německo. Takzvaná středozevní trasa vede ze zemí jako je Libye, Tunisko nebo Maroko přes Středozevní moře hlavně do Itálie. Dalšími tranzitními zeměmi je Španělsko nebo Malta. Uprchlíci často vyplouvají na nekvalitních plavidlech a několik tisíc jich během cesty za lepším životem zahynulo.“ (ČTK 2015)

V březnu roku 2016 vydala EU spolu s Tureckem prohlášení, které cílilo na konec neusměrňovaného přílivu migrantů skrze Egejské moře. (Evropská komise 2017)

Dokumenty migrační politiky EU, které tvoří „soubor pravidel upravující vstup a pobyt státních příslušníků třetích zemí na území EU.“ (Ministerstvo vnitra ČR) Jedním ze stanovených pravidel byl mechanismus relokace, zřízený roku 2015, kdy členské státy EU se zavázaly relokovat osoby, které přijely do Řecka a Itálie, do jiných zemí EU. Bylo relováno celkem dvacet čtyři tisíc lidí mezi 24 zemí do konce července roku 2017.

„EU zvyšuje poměr nelegálních migrantů, kteří nemají právo zůstat v EU, vrácených do jejich domovských zemí. Členské státy se dohodly na tom, že budou pravidla navracení dodržovat aktivněji a při koordinaci letů za účelem navracení jim bude nápomocna Evropská agentura pro pohraniční a pobřežní stráž (Frontex). (Evropská komise 2017) Podle agentury Frontex bylo v roce 2015 odhaleno přes 1,82 milionu případů nezákonného překročení vnější hranice EU. (Břicháček 2017: 9) Cílem agentury Frontex je ochrana vnějších hranic. EU rovněž podporuje členské státy uzavíráním dohod o navracení osob s příslušnými třetími zeměmi mimo EU.“ (Evropská komise 2017)

Graf č. 1 – ukazující denní tok migrantů v letech 2015-2016 z Turecka do Řecka, došlo ke snížení o 98 %.

(Zdroj: Evropská komise 2017)

„Institut navracení je jedním z pilířů vízové, azylové a přistěhovalecké politiky EU. Podle tzv. návratové směrnice mají členské státy povinnost vydat každému státnímu příslušníkovi třetí země, který pobývá neoprávněně na jejich území, rozhodnutí o navracení a-je-li to nutné – přijmout opatření k výkonu tohoto rozhodnutí.“ (Břicháček 2017: 14)

Ovšem tento návratový systém EU pracuje nedostatečně a podle statistik se podaří odhalit a vrátit zpět pouze část nelegálně pobývajících osob na území EU. Jedním z faktorů je velmi nízká spolupráce se třetími zeměmi ať už je to země původu nebo tranzitu a taktéž velmi nízká kooperace členských zemí. (Břicháček 2017: 14)

Evropská unie přijala či navrhla několik opatření, které lze podle Břicháčka rozdělit do následujících skupin:

- „operativní a finanční podpora členským státům;
- přerozdělování migrantů mezi členskými státy (relokace);
- více integrovaná správa vnějších hranic;
- další harmonizace azylové politiky
- rozšíření legálních cest migrace;
- spolupráce se třetími zeměmi.“ (Břicháček 2017: 18)

V rámci opatření vznikly tzv. *hotspot approach*, které měly usnadnit práci s migranty a rychleji rozhodnout, zda osoba má nárok na pomoc či nikoliv. Zmíněné *hotspot approach* měly sloužit k prvotnímu přijetí, identifikaci, registraci a snadnější kooperaci s členskými státy. (Břicháček 2017: 19) Pojem *hotspot* je obecně chápán jako část vnější hranice, který momentálně vzdoruje velkému počtu migrantů nebo se jedná o místo, kudy prochází velké množství migrantů. (Břicháček 2017: 19) Například v Řecku bylo v plánu zřídit pět hotspotů a v Itálii dalších šest do konce roku 2015. Ovšem v průběhu plánování došlo k problémům a v daném termínu byly funkční pouze dva hotpoty – na italském Lampeduse a na řeckém Lesbu. Evropská komise ve zprávě z roku 2016 informuje, že „zavedení hotspotů se pozitivně projevilo v míře registrace migrantů a snímání otisků prstů – podíl migrantů, jejichž otisky prstů jsou uloženy v databázi Eurodac vzrostl od září 2015 do ledna 2016 v Řecku z 8 % na 78 % a v Itálii z 36 % na 87 %.“ (Břicháček 2017: 21)

Podle Břicháčka „mají hotpoty v podstatě vést k tomu, aby dotčené státy byly společným politickým tlakem EU a ostatních členských států přiměny plnit svoje povinnosti podle unijního práva a aby se nemohly zbavovat svých povinností propouštěním anonymních davů dále.“ (Břicháček 2017: 21)

Ovšem na druhou stranu postižené státy od EU získávají jak finanční, tak operační pomoc, ale veškeré úkoly a povinnosti musí splnit sami. (Břicháček 2017: 21)

3 MEZINÁRODNĚPRÁVNÍ OCHRANA LIDSKÝCH PRÁV JEDINCE

V předchozí kapitole práce shrnuje, jak závažný problém představuje trestná činnost obchodování s lidmi, a proto kvůli této problematice¹ byly vydány dokumenty, které tvoří právní rámec ochrany lidských práv. Obecný právní rámec, na globální úrovni představuje rámec OSN, na které reaguje EU a problém definuje v rámci ochrany lidských práv. V této kapitole je zmíněno pět stěžejních dokumentů, které zakotvují ochranu lidských práv jedince a vymezují se proti otroctví a obchodování s lidmi.

Mezinárodněprávní ochrana lidských práv se začala formovat po druhé světové válce, tedy v době, kdy byly stanovené vhodné politické, společenské a právní podmínky. Ve druhé světové válce se Německo dopustilo hromadného porušování lidských práv, na což chtěla s odporem poukázat většina demokratických států s cílem respektovat občany a zaručit jim jejich základní práva. (Ondřej 2009: 147; Polotočný, Ondřej 2006: 92-93)

3.1 Mezinárodní pakty o lidských právech

Roku 1966 byly schváleny v celosvětovém měřítku dva patrně nejdůležitější právně závazné dokumenty lidských práv tzv. *Mezinárodní pakty o lidských právech*. Respektive *Mezinárodní pakt o občanských a politických právech* a *Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech*. (Ondřej 2009: 148-149)

3.2 Charta OSN a Všeobecná deklarace lidských práv

„Mezi nejdůležitější úspěchy Organizace spojených národů patří vytvoření uceleného souboru právních norem na ochranu lidských práv. Tento univerzální a mezinárodně uznávaný kodex mohou přijmout všechny národy a každý člověk se na něj může odvolávat. OSN definovala širokou škálu mezinárodně přijímaných práv, včetně práv ekonomických, sociálních a kulturních, občanských a politických, a zároveň vytvořila mechanismy zajišťující ochranu těchto práv a podporující vlády při jejich naplňování“ (Informační centrum OSN v Praze)

¹ Ovšem existují i další trestné činnosti zakotvené v mezinárodních dokumentech, obchodování s lidmi je jednou z nich

Soubor se skládá z *Charty OSN a Všeobecné deklarace lidských práv*. Dokumenty byly přijaty v letech 1945 a 1948 Valným shromážděním. Dokumenty byly průběžně rozšiřovány a nyní obsahují například i ochranu žen, dětí, tělesně či duševně postižených, ochranu menšin, migrujících pracovníků apod. (Informační centrum OSN v Praze) Konkrétně čl. 4 a 5 upravuje otroctví „*čl. 4: nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví; všechny formy otroctví a obchodu s otroky jsou zakázány. Čl. 5: nikdo nesmí být mučen nebo podrobován krutému, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestu.*“ (OSN)

Mimo jiné 15. prosince 2000 byla přijata rezolucí č. 55/25 Valného shromáždění OSN v New Yorku *Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu*, která 24. října 2013 vstoupila v platnost také pro ČR. Momentálně má Úmluva 189 smluvních stran. (Justice.cz) Článek 3 o předmětu úpravy Úmluvy, cituji: „*1. Tato Úmluva se vztahuje, pokud sama nestanoví jinak, na předcházení, vyšetřování a stíhání: ... v případech, kdy je takový trestný čin nadnárodní povahy a zahrnuje organizovanou zločineckou skupinu. 2. Pro účely odstavce 1 tohoto článku je trestný čin nadnárodní povahy, jestliže: a) je spáchán ve více než jednom státě; ... c) je spáchán v jednom státě, avšak zahrnuje účast organizované zločinecké skupiny, která se zabývá trestnou činností ve více než jednom státě; nebo d) je spáchán v jednom státě, avšak jeho podstatné dopady se projevují v jiném státě.*“ (OSN 2000: 2)

3.3 Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

V roce 1950 byla v Římě Radou Evropy podepsána Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, dále jen Evropská úmluva o lidských právech (EÚLP), roku 1953 vešla v platnost. (Eur-lex.europa.eu) EÚLP je mezinárodní smlouva, týkající se ochrany lidských práv a základních svobod. Mezi státy, které podepsaly tuto úmluvu patří 47 zemí (všichni členové Rady Evropy – z nichž 28 se řadí mezi členy EU). (Eur-lex.europa.eu)

Úmluva obsahuje **čl. 4 o zákazu otroctví a nucených prací**, jakož to jedna ze stěžejních hodnot demokratické společnosti. „*1. Nikdo nesmí být držen v otroctví nebo nevolnictví. 2. Od nikoho se nesmí žádat, aby vykonával nucené nebo povinné práce. 3. Za ‚nucenou práci‘ se pro účely tohoto článku nepovažuje: a) práce běžně požadovaná při výkonu trestu ... b) služba vojenského charakteru nebo ... c) služba vyžadovaná v případě nouze nebo pohromy ... d) práce nebo služba, která tvoří součást běžných povinností.*“ (Evropský soud pro lidská práva 1950: 2)

4 PRAKTICKÁ ČÁST

Přesto, že je obchodování s lidmi forma trestného zločinu, která je zakázána v Listině základních práv Evropské unie i nadále zůstává vysoce výnosnou činností. Bohužel čísla obětí jsou často daleko vyšší, než je uváděno. (Evropská komise 2017: 1) Jelikož, jak bylo v práci několikrát zmíněno – sexuálního vykořisťování je stále nejobvyklejší formou, kde jsou oběťmi ženy, dívky a v některých případech i chlapci (Evropská komise 2017: 1) – praktická část dává důraz především na tuto problematiku a její vývoj. Podle Evropské komise je zapotřebí „zaměřit se na vazby mezi obchodováním s lidmi a dalšími formami trestné činnosti, např. na obchod s drogami, pohlavní vykořisťování po internetu, padělání dokladů, kyberkriminalitu či na převaděčství migrantů.“ (Evropská komise 2017: 1)

Evropský program pro migraci zmiňuje, že EU je připravena bránit práva občanů a bojovat s problematikou obchodování s lidmi. (Evropská komise 2017: 1) „*Politický závazek EU posílit opatření v oblasti boje proti THB v rámci EU i celého světa se může opírat o globální strategii zahraniční a bezpečnostní politiky EU.*“ (Evropská komise 2017: 2) Evropská unie v dokumentu *Strategie na boj proti obchodování s lidmi pro období 2012-2016* zmiňuje 5 hlavních bodů na které by se měla zaměřit:

- „*identifikace, ochrana a pomoc obětem obchodování;*
- *zesílení prevence obchodování;*
- *intenzivnější stíhání obchodníků;*
- *posílená koordinace a spolupráce mezi hlavními aktéry a soudržnost politik;*
- *zlepšení znalostí o vznikajících problémech, které se týkají všech forem obchodování*“ (Evropská komise 2012: 5)

Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), vytvořil analýzu pro zjištění případných souvislostí mezi obchodováním s lidmi a migrací. Pro analýzu byly použity dostupné údaje počtu obětí (z různých částí světa) obchodování s lidmi spolu s údaji o migračních tocích. Výsledky zkoumání ukazují, že občanství obchodovaných obětí v dané zemi, často souvisí s občanstvím migrantů do dané země během stejného období. To znamená, že občanství obchodovaných obětí v těchto zemích by odpovídalo občanství přicestovalých migrantů ve stejném období. (UNODC 2016: 58) Tyto podobnosti mezi obchodováním s lidmi a mezinárodními migračními toky byly nalezeny v několika destinacích. Například v Německu, kde většina odhalených obětí obchodování s lidmi (podle UNODC 65 %) – podobně jako ve zbytku západní a jižní Evropy, přišly ze sousedních regionů střední a jihovýchodní Evropy.

(UNODC 2016: 58) Ve stejný čas migranti z různých zemí ve střední a jihovýchodní Evropě tvořily většinu nedávných migračních toků do Německa – stejně tak do dalších částí západní a jižní Evropy. Analýza ukazuje, že občanství cizinců migračních toků a odhalených případů obchodování jsou podobné. Statistické podobnosti se týkají i dalších evropských či neevropských zemí, jako je Itálie, Nizozemsko, Norsko, USA apod. (UNODC 2016: 58)

V praktické části této bakalářské práce jsou analyzovány dokumenty vydané Evropskou unií a jejími orgány. Nejprve práce zmiňuje prioritní body politik Evropské unie se zaměřením na boj proti obchodování s lidmi pro daná období, aby se dalo posoudit, zda zmíněné body byly naplněny či nikoliv. Dále je provedena analýza vydaných dokumentů prostřednictvím orgánů EU, nejprve za období před vrcholem migrační krize, to je 2014-2015, následně za období 2016-2018. Pro lepší přehlednost jsou vytvořeny tabulky pro jednotlivé roky a krátký popis dokumentů, podle stanovených kritérií, která jsou zmíněna v metodologii práce. V další podkapitole práce analyzuje roční reporty či zprávy za jednotlivé roky, a to 2015-2018. V práci je zmíněno obecné shrnutí reportu či zprávy se zaměřením na sexuální vykořisťování. Cílem práce bude zjistit, jak se změnila politika EU proti problematice obchodování s lidmi, se zaměřením na sexuální vykořisťování, po migrační krizi.

4.1 Výzkumná otázka

Výzkumná otázka této bakalářské práce je, jak je zmíněno již v úvodu této práce, *jak se v návaznosti na migrační krizi z roku 2015 změnila politika Evropské unie proti obchodování s lidmi, se zaměřením na sexuální vykořisťování v letech 2015-2018?*

4.2 Metodologie práce

Tato bakalářská práce je zpracována pomocí kvalitativního výzkumu. Práce se zabývá problematikou obchodování s lidmi se zaměřením na sexuální vykořisťování, před vrcholem migrační krize a po vrcholu migrační krize v roce 2015. Nejprve praktická část práce představuje prioritní body politik EU na boj proti organizovanému zločinu se zaměřením na obchodování s lidmi, a to nejdříve na období mezi lety 2014-2017 a následně 2018-2021. Tento popis prioritní politiky EU je v práci popsán pro celkový náhled na politiku EU proti této problematice. Dále je v praktické části práce provedena stěžejní analýza politiky EU se zaměřením na boj proti sexuálnímu vykořisťování, s cílem zjistit, jak se daná politika změnila

po vrcholu migrační krize v roce 2015. Dokumenty byly dohledány prostřednictvím *Úředního věstníku Evropské unie (eur-lex)* na webových stránkách EU. Dokumenty použité v této bakalářské práci byly dohledávány prohledáním veškerých vydaných dokumentů orgány EU, pomocí klíčového slovního spojení *sexuální vykořisťování* za období 2014-2018, prostřednictvím zmíněné webové stránky.² Analýza je rozdělena na dvě zkoumaná období. První je zkoumáno období před vrcholem migrační krize 2014-2015 v komparaci s druhým zkoumaným obdobím po vrcholu migrační krize 2016-2018. Pro lepší přehlednost jsou u každého zkoumaného roku vytvořeny dvě tabulky. První z nich ukazuje počet a charakter vydaných dokumentů, druhá tabulka shrnuje zkoumané období na základě vybraných kritérií. Jednotlivá období byla zkoumána prostřednictvím dohledaných dokumentů pomocí následujících kritérií:

- 1) postoj Evropské unie ke zkoumané problematice (taktéž zmíněn případný postoj ke zkoumané problematice v souvislosti s migrační krizi)
- 2) vydaná doporučení³ pro členské státy nebo jiné orgány
- 3) vydaná opatření⁴ pro členské státy EU
- 4) spolupráce členských zemí EU a neevropských zemí či zemí třetího světa

V rámci prvního kritéria je popsán obecný postoj EU k dané problematice, toto kritérium zachycuje, na co se EU nejčastěji ve svých dokumentech zaměřuje. Druhé kritérium týkající se vydaných doporučení ukazuje, na co by měly dbát členské státy, či na co by se měly zaměřovat instituce EU. Třetí kritérium udává vydaná opatření, toto kritérium zachycuje, k čemu EU členské státy přímo vyzývá, jako činnost nezbytně nutnou. Poslední kritérium se týká spolupráce a ukazuje, na co by se měla zaměřit spolupráce mezi členskými státy a státy třetího světa. Práce porovnává i další dokumenty, jako jsou reporty či zprávy vydané orgány EU v letech 2015, 2016, 2017 a 2018. V těchto zprávách či reportech je situace za jednotlivé roky ohledně problematiky sexuálního vykořisťování popsána hlouběji pomocí konkrétních číselných údajů. Reporty či zprávy byly popisovány následovně 1) počty zaznamenaných obětí,

² Korpus (datový soubor dokumentů EU) je uveden v kapitole použitých zdrojů, konkrétně v podkapitole *dokumenty použité v analýze*, popřípadě jsou dokumenty dostupné na vyžádání u autorky práce.

³ Doporučení nemá právně závazný charakter, ale orgány EU pomocí doporučení mohou interpretovat názor či nastínit vhodné postupy. (Evropská unie)

⁴ Členské státy jsou nuceni přijmout určitá opatření, aby splnily cíle obsažené ve směrnici a směrnici následně včlenit do tuzemského práva. (Evropská unie)

2) země původu obětí. Tato část si klade za cíl podrobněji ukázat pomocí číselných údajů situaci týkající se zkoumané problematiky.

4.3 Politika EU na boj proti organizovanému zločinu se zaměřením na obchodování s lidmi

Nyní práce popíše závěrečné stanovení priorit Evropské unie v boji proti obchodování s lidmi. Jedná se o obecné dokumenty, které ukazují prioritní zájmy EU v oblasti obchodování s lidmi. První jsou zmíněny priority EU na boj proti organizovanému zločinu, se zaměřením na obchodování s lidmi pro období 2014-2017 a následně na období 2018-2021.

4.3.1 Priority EU 2014-2017

Rada Evropské unie se dohodla na závěrech o vytvoření a provádění víceletého cyklu politických priorit EU pro boj proti organizované a závažné trestné činnosti. (Rada EU 2013: 1)

Rada v dokumentu zmiňuje důležitost v nastavení priorit na boj proti závažnému a organizovanému zločinu, který může být konán na úrovni evropské, mezinárodní, národní či regionální. Dále dokument zdůrazňuje potřebu uskutečňování priorit v rámci geografického rozměru organizovaného zločinu, týkající se regionů: západní Afrika a západní Balkán. Připomíná, že jedním z nejdůležitějších faktorů politického cyklu je zapojení všech zúčastněných subjektů včetně plné podpory všech členských států. Úzká spolupráce Evropské komise a dalších institucí EU, dále policie, pohraniční stráž, celní správa, soudních a správních orgánů, jedná se zejména o spolupráci při usilování o dosažení rovnováhy mezi prevencí a řešením důsledků hrozeb pro vnitřní bezpečnost EU, které organizovaný zločin představuje. K tomu patří také efektivní spolupráce mezi orgány na národní úrovni. Což zahrnuje také školení a zvyšování povědomí o politickém cyklu a prioritách EU v oblasti trestné činnosti. Dokument zdůrazňuje vnější rozměr vnitřní bezpečnosti a spolupráci se třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi, které by měly být využívány v rámci provádění priorit a politik EU – jedná se zejména o zlepšení kooperace při vymáhání práva a k posílení operační kapacity donucovacích orgánů na třetí země. Uznává propojení silné a prosperující ekonomiky a důvěry ve vnitřní bezpečnostní opatření EU a členských států. (Rada EU 2013: 2-3) Narušit organizované zločinecké skupiny zapojené do obchodování s lidmi a vymýt obchodování s lidmi ze zdrojových zemí, kde jsou oběti obchodované nejčastěji za účelem sexuálního

vykořisťování či nucené práce. Narušit skupiny, které využívají legální obchodní struktury k maskování trestné činnosti. (Rada EU 2013: 3)

4.3.2 Priority EU 2018-2021

Generální sekretariát Rady EU v dokumentu vyzývá členské státy EU a instituce účastnit se aktivně na realizaci politického cyklu EU, což vyžaduje povědomí a uznání. Dále vyzývá všechny aktéry, aby v příslušných případech převzali roli řidičů či spolujezdců v souvislosti s příslušnými prioritami EU v oblasti trestné činnosti. Podporující opatření přijatá Europolem, agenturou Frontex, Eurojust a Cepol na podporu politik. Vnitrostátní orgány, včetně donucovacích orgánů členských států, jako jsou soudní či správní orgány, dále orgány a agentury EU by měly spolupracovat, a to na velmi úzké úrovni, zejména při provádění evropských priorit v oblasti trestné činnosti – čímž by se zajistil multidisciplinární a víceinstitucionální přístup. (Generální sekretariát Rady EU 2017: 3) Klíčová je zejména spolupráce mezi policií, pohraniční stráží, celní správou, soudními a správními orgány, včetně orgánů a institucí EU. I když v roce 2016 došlo ke zvýšení operačních akcí, za pomoci celních orgánů, přičemž dodává, že je potřeba posílení tohoto úsilí. Důležitost školení a zvýšení povědomí o politických prioritách EU v oblasti trestné činnosti v členských státech EU, evropských institucích a stejně tak zvýšení povědomí o prioritách EU v třetích zemích. Vnější rozměr vnitřní bezpečnosti a důležitost zintenzivnění a zlepšení spolupráce se třetími zeměmi, včetně tranzitních zemí a zemí původu obchodování s lidmi. Včasné poskytnutí finančních prostředků, které mají členské státy k dispozici, na podporu operačních akcí a tím pádem umožnění vymýcení zločinu v rané fázi. Důležitá rovnováha mezi prevencí a řešením důsledků hrozeb pro vnitřní bezpečnost EU. (Generální sekretariát Rady EU 2017: 3-4) Bojovat proti obchodování s lidmi, a to proti všem formám vykořisťování, včetně sexuálního a pracovního. Stejně tak proti veškerým formám páchaných na dětech. (Generální sekretariát Rady EU 2017: 8) Narušit skupiny usnadňující nelegální přistěhovalectví – poskytování služeb usnadňující migrantům pohyb přes hranici EU a v rámci EU, se zaměřením na ty, kteří svým jednáním ohrožují ostatní. (Generální sekretariát Rady EU 2017: 7)

V prioritní politice se EU v obou zkoumaných obdobích zaměřuje především na spolupráci institucí EU a dalších orgánů, jako je policie, pohraniční stráž či celní správa, a to jak na mezinárodní, tak na vnitrostátní úrovni. S tím souvisí také důraz na zvyšování povědomí o dané problematice ve státech a dbaní na vnitřní bezpečnost států. Zatímco v prvním zkoumaném období EU hovoří o spolupráci s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi jako o důležité, po roce 2017 se postoj mění k zintenzivnění spolupráce s třetími zeměmi a mimo jiné také se

zeměmi zdrojovými a tranzitními, kde je klíčové problematiku vymýt. Po roce 2017 se v prioritách taktéž objevuje úsilí o narušení převaděčských skupin, či skupin, které usnadňují nelegální migraci.

4.4 Dokumenty vydané orgány EU na boj proti obchodování s lidmi

V této podkapitole je provedena analýza dokumentů vydaných Evropským parlamentem či jiným orgánem EU pro ukázání, do jaké míry se EU zabývá problematikou sexuálního vykořisťování. Uvedeny jsou dokumenty, které se zmínily či nějak vystupovaly proti sexuálnímu vykořisťování či obchodování s lidmi obecně. Pro lepší přehlednost je uvedena tabulka s počtem vydaných dokumentů. Tato analýza je v práci použita pro porovnání zkoumaných období, prvně před vrcholem migrační krize 2014-2015 a následně po vrcholu migrační krize 2016-2018. Pro popis dokumentů jsou stanovena následující kritéria: 1) postoj EU ke zkoumané politice (případný postoj ke zkoumané problematice a s ní související migrační krizi), 2) doporučení pro členské státy nebo jiné orgány, 3) vydaná opatření pro členské státy, 4) spolupráce členských zemí EU a neevropských zemí či zemí třetího světa. Pomocí zmíněných kritérií nejsou popisovány všechny dokumenty – z dokumentů je vždy vybraná odpovídající část, jelikož některé dokumenty se např. vymezují proti sexuálnímu vykořisťování, proto jsou započítány do počtu vydaných dokumentů za určitý rok, ale nemusí o nich být psaná zmínka, jelikož nevymezovaly konkrétní informaci nebo obsahují informaci, která již byla v textu zmíněna.

4.4.1 2014-2015

2014: Evropský parlament se zabývá sexuálním vykořisťováním na celosvětové úrovni, zasedání jsou věnována obchodování s lidmi a vymýcení této problematiky na území EU, ale především také v zemích, jako Nigérie, Irák apod. Snaží se o větší zapojení společnosti a vzájemnou kooperaci. Již roku 2014 přijal Evropský parlament usnesení týkající se migrantek na území EU bez dokladů. Jelikož právě ony, jsou velmi zranitelné z důvodu, že nemají finanční prostředky, nemají přístup k důstojnějšímu bydlení či vzdělání – neumožněno nelegálním právním postavením. Tyto osoby čelí vysokým rizikům stát se obětí obchodníků s lidmi. (Evropský parlament 2014: 2-3)

„Vzhledem k tomu, že migrantkám bez dokladů hrozí ve větší míře násilí a zneužívání, včetně sexuálního zneužívání, a mohou se snadno stát obětí sexuálního vykořisťování a obchodování s lidmi obecně; vzhledem k tomu, že přístup ke státům provozovaným azylovým

zařízením pro ženy je podmíněn legálními osobními doklady nebo povolením k pobytu ...“ (Evropský parlament 2014: 3)

A „vzhledem k tomu, že evropský trh a průmysl založený na prostituci z velké části využívá zranitelnost migrujících žen a dívek, a vzhledem k tomu, že mnoho žen žijících se prostitucí je bez dokladů, což jen zvyšuje jejich zneužívání a zranitelnost, které jsou nedílnou součástí tohoto průmyslu.“ (Evropský parlament 2014: 4)

Evropský parlament v tomto usnesení „zdůrazňuje, že přistěhovalectví je velmi aktuálním jevem a že je třeba vytvořit společný právní rámec pro oblast přistěhovalecké politiky, aby bylo možné chránit přistěhovalce a potenciální oběti, zejména ženy a děti, které jsou ohroženy různými formami organizovaného zločinu v souvislosti s obchodováním s lidmi.“ (Evropský parlament 2014: 5) dále Evropský parlament „vyjadřuje politování nad tím, že mnoho migrantek je nalákáno v zemi svého původu na příslib pracovní smlouvy ve vyspělých zemích a že některé jsou dokonce uneseny a poté sexuálně vykořisťovány zločineckými organizacemi a sítěmi obchodníků s lidmi; vyzývá členské státy, aby zvýšily úsilí v boji proti tomuto násilnému a nelidskému chování.“ (Evropský parlament 2014: 5)

Evropský parlament, mimo jiné, vyzývá také členské státy, nelpět na podmínce předložení dokladů, jako podmínky pro vstup do azylového zařízení. Dále vyzval v souvislosti s migrací země původu migrantů o zaměření pozornosti na vzdělávání a práva žen. Taktéž vyzývá státy, aby přijaly nutná opatření k vymýcení sexuálního vykořisťování (a dalších forem obchodování s lidmi), jelikož v roce 2013 provedlo naplno směrnici EU pouze šest států. (Evropský parlament 2014: 5-8) Evropský parlament dále konstatuje, že „údaje EU ukazují, že stávající politiku boje proti obchodování s lidmi není účinná a že existuje problém s odhalováním a stíháním obchodníků, a proto je zapotřebí posílit vyšetřování případů obchodování s lidmi za účelem poskytování sexuálních služeb (...).“ (Evropský parlament 2014: 5)

Existují také akční plány vzniklé ve spolupráci EU a neevropských zemí pro odstranění nejhorsích forem vykořisťování. EU se v mnoha dokumentech zavazuje usilováním o odstranění nerovností ve společnosti s podporou rovnosti mužů a žen, jelikož právě sexuální vykořisťování rovnost pohlaví narušuje. Prostituce, ať už dobrovolná či nucená se týká zhruba 40 až 42 milionů osob po celém světě (zejména žen a dívek) jejichž zákazníci jsou především muži. (Evropský parlament 2014: 4) Článek Evropského parlamentu z roku 2014 uvádí, že okolo 65 % obětí obchodování s lidmi má evropské občanství. (Evropský parlament 2014)

typ dokumentu	počet dokumentů (za rok 2014)
Usnesení ⁵ EP (přijaté texty)	8
Sdělení ⁶ Komise Evropskému parlamentu a Radě	1

Kritérium	Postoj EU k jednotlivým kritériím
1) Postoj EU k problematice	EU se zaměřuje na vymýcení problematiky sexuálního vykořisťování nejen v rámci samotné EU, ale také v zemích třetího světa
2) Vydaná doporučení	Vyzývá členské státy ke zvýšení námahy v boji proti sexuálnímu vykořisťování
3) Vydaná opatření	Vytvoření společného rámce přistěhovalecké politiky, vyzývá státy k přijetí opatření na odstranění sexuálního vykořisťování v souvislosti se směrnicí z roku 2013
4) Spolupráce členských států EU s nečlenskými státy či státy třetího světa	Úsilí o odstraňování nerovností mezi ženami a muži

2015: Co se týče vydaných dokumentů v roce 2015, usnesení EP se týkala zejména lidských práv, bezpečnosti, větší spolupráce členských států EU, a především třetích zemí a dalšího upevňování rovnosti žen a mužů (podobně jako usnesení z roku 2014). Členské státy

⁵ Usnesení neboli společné rozhodnutí, většinou vymezí budoucí připravovanou činnost v okruhu dané politiky. Prostřednictvím usnesení může EU vyzvat členský stát či jiný orgán EU k akceptování opatření či vytvořit návrh ke konkrétní problematice. (Rada Evropské unie)

⁶ Prostřednictvím sdělení informuje např. Evropská komise orgány EU, kterým je sdělení určeno.

jsou povinny zaručit svým občanům základní práva a svobody, ovšem sexuální vykořisťování, které je páčáno především na ženách, různého věku, vzdělání, příjmu či sociálního postavení, je případem nejzrozsáhlejšího porušování LP nejen v rámci EU, ale i celého světa. (Evropský parlament 2015: 10) Evropský parlament také vyzývá humanitární organizace k posílení spolupráce na ochranu a identifikaci obětí či potenciálních obětí sexuálního vykořisťování. (Evropský parlament 2015: 82) V roce 2015 bylo Evropským parlamentem vydáno usnesení zabývající se Evropským programem pro bezpečnost zdůrazňující „závažnost organizované trestné činnosti v oblasti obchodování s lidmi, upozorňuje na extrémní násilí a brutalitu vyvíjené zločinci vůči těmto zvlášt' zranitelným skupinám; ...“ (Evropský parlament 2015: 10) EP taktěž podporuje návrh Komise o vyřešení situace – „vyzývá Komisi, aby zejména posílila spolupráci v oblasti boje proti obchodování s lidmi, a ale také spolupráci s třetími zeměmi, s cílem předcházet převaděčství migrantů a zamezit tak novým tragickým událostem ve Středomoří.“ (Evropský parlament 2015: 10) EP v usnesení konstatuje, že by program měl obsahovat způsoby ochrany obětí. (Evropský parlament 2015: 11)

typ dokumentu	počet dokumentů (2015)
Usnesení EP (přijaté texty)	10
Stanovisko ⁷ Evropského hospodářského a sociálního výboru	1

Kritéria	Postoj EU k jednotlivým kritériím
1) Postoj EU k problematice	Důraz na dodržování lidských práv, ochrana obětí
2) Vydaná doporučení	Odstraňovat jakoukoliv formu násilí páchanou na ženách – vystupovat proti

⁷ Orgán EU se prostřednictvím stanoviska může vyslovit k dané problematice. Vydát stanoviska mají v kompetenci hlavní orgány EU (Komise, Rada, Evropský parlament) či Evropský hospodářský a sociální výbor. (Evropská unie)

	sexuálnímu vykořisťování a tuto problematiku považovat za prioritní
3) Vydaná opatření	<p>Vyzývá k plnému provedení směrnice 2011/36/EU o předcházení obchodování s lidmi, zároveň je pověřena Komise ke kontrole jejího uplatňování</p> <p>Komise by měla naléhat, aby členské státy přijaly Istanbulskou úmluvu⁸ (Evropský parlament 2015: 20)</p> <p>Apeluje na členské státy, které dosud neučinily, aby provedly v národním právu směrnici týkající se boje proti pohlavnímu vykořisťování dětí (Evropský parlament 2015: 22)</p>
4) Spolupráce členských států EU s nečlenskými státy a státy třetího světa	Spolupráce členských států se zeměmi třetího světa týkající se zejména předcházení a zamezení převaděčství migrantů

4.4.2 2016-2018

2016: Podle zprávy Europolu, zmíněné v jednom usnesení Evropského parlamentu, šíření problematiky obchodování s lidmi napomáhá také rozšířenost internetových přístupů. S čímž souvisí i sítě převaděčů, které svoje nabídky pro migranty propagují na internetu. (Evropský parlament 2016: 4) *„Obchodování s lidmi a převaděčství bohužel nejsou přechodným jevem a mohou v nadcházejících letech ještě zesílit, protože oblasti konfliktu, represivní režimy nebo ekonomické podmínky po celém světě jsou živnou půdou pro trestnou činnost obchodníků s lidmi a převaděčů.“* (Evropský parlament 2016: 4) Taktéž usnesení zmiňuje zvýšené riziko obchodování pro nelegální migranty, mezi migranty proudící do Evropy jsou i nezletilí bez doprovodu, ti mohou představovat cíl obchodníků. (Evropský parlament

⁸ „Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí,“ neboli Istanbulská úmluva se vztahuje na prevenci všech forem násilí vůči ženám. (Rada Evropy 2011: 4)

2016: 4) „*Obchodování s lidmi je regionální a celosvětový problém, který není možné vždy řešit na vnitrostátní úrovni.*“ (Evropský parlament 2016: 4) EU stanovila země a regiony, kde je třeba zesílit kooperaci na opatření na boj proti obchodování s lidmi. (Evropský parlament 2016: 5) Evropský parlament zdůrazňuje důležitost mezinárodní spolupráce a výměny informací, dále „*zdůrazňuje skutečnost, že tranzitní země mají zásadní význam v boji proti obchodování s lidmi, jelikož vykořisťování obětí ještě v této fázi nezačalo; zdůrazňuje, že je důležité poskytnout pohraniční policii dodatečnou odbornou přípravu s cílem zlepšit jejich identifikační dovednosti.*“ (Evropský parlament 2016: 13) Evropská komise konstatuje, že pro zlepšení bezpečnosti pro migrující ženy a dívky, pro předcházení převaděčským sítím a zejména pro předcházení sexuálnímu vykořisťování či jiné formě obchodování migrantek, je třeba bezpečných a legálních cest do EU. (Evropský parlament 2016: 4) Evropská komise v jednom dokumentu dospěla k závěru, že je potřeba omezit poptávku sexuálního vykořisťování (i dalších forem obchodování). (Evropská komise 2016: 10) Evropský parlament vyzývá členské státy k přijetí mezinárodních nástrojů, právních dohod a závazků a tím zvýšit úsilí v boji proti obchodování s lidmi. Taktéž Evropský parlament vyzývá Evropskou unii, aby se zaměřila na řešení nejen problematiky obchodování s lidmi, ale také na boj proti převaděčství a posílila policejní a soudní kooperaci mezi členskými státy a třetími zeměmi – tato spolupráce se týká především sdílení informací v databázích. (Evropský parlament 2016: 17-21)

typ dokumentu	počet dokumentů (2016)
Usnesení EP (přijaté texty)	12
Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě	5
Směrnice ⁹ EP a Rady	3
Nářízení ¹⁰ EP a Rady EU	1

⁹ Jedná se o právní akt, který stanovuje cíl nutný splnit všemi členskými zeměmi EU. Ovšem členské státy nejprve musí akceptovat opatření, aby byly schopny splnit zmíněné cíle ve směrnici. (Evropská unie)

¹⁰ Nářízení má právně závazný charakter a platí pro celou EU v celém svém znění. (Evropská unie)

Kritéria	Postoj EU k jednotlivým kritériím
1) Postoj EU k problematice	EU pozoruje souvislosti mezi obchodováním s lidmi a převaděčstvím, tyto dvě činnosti vidí jako dlouhotrvající jev
2) Vydaná doporučení	Členské státy by měly zvětšit úsilí ve vytvoření jednotných a odrazujících opatření proti problematice sexuálního vykořisťování, jedním z faktů je omezení poptávky (Evropská komise 2016: 10)
3) Vydaná opatření	Přijmout mezinárodní nástroje, právní opatření a závazky na zvýšení boje proti problematice
4) Spolupráce členských států EU s nečlenskými státy a státy třetího světa	Posílení policejní a soudní spolupráce se třetími zeměmi, spolupráce se týká také výměny a sdílení informací a údajů v databázích

2017: Evropská komise ve své zprávě o obchodování s lidmi zjistila, že „76 % registrovaných obětí tvořily ženy a při nejmenším 15% děti. Většinu zaregistrovaných obětí tvořili občané EU, přičemž 65 % z nich pocházelo z Rumunska, Bulharska, Nizozemska, Maďarska a Polska. Obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování je stále nejrozšířenější formou obchodování s lidmi (67 % registrovaných obětí). Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) a Dětský fond OSN (UNICEF) vykázaly dramatický nárůst počtu nigerijských žen a dívek, jež se staly oběťmi obchodování s lidmi, přičemž 50 % z nich tvořily děti bez doprovodu; zatímco 80 % žen se stalo oběťmi obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování.“ (Evropská komise 2017: 1) Evropský parlament navrhuje vytvoření strategie obchodní politiky, jak na úrovni mezinárodní, tak národní s cílem ochrany jedinců, kteří upozorní na praktiky obchodníků za účelem sexuálního či jiného vykořisťování, a také chránit oběti. (Evropský parlament 2017: 15) Evropský parlament také vyzývá členské státy o prohloubení policejní a soudní kooperace, a důslednému předávání informací mezi orgány

v boji proti obchodování s lidmi, konkrétně s migrujícími dětmi a jejich převádění (jelikož velmi často se pohybují sami). Vůči sexuálnímu vykořisťování či jinému obchodování jsou dívky, ale také chlapci zranitelní, proto apeluje na členské státy EU k vytvoření *mezinárodní sítě* se zaměřením na sexuální vykořisťování. (Evropský parlament 2017: 7) Dále Evropský parlament zdůrazňuje důležitost kooperace na celosvětové úrovni, především se třetími zeměmi, a to v boji proti obchodování s lidmi a převaděčům, s cílem rozbít organizované sítě převaděčů a obchodníků. (Evropský parlament 2017: 12) Evropský parlament „*vyzývá k lepší ochraně vnějších hranic EU s cílem předcházet nelegálnímu vstupu do EU, řešit pašování lidí a předcházet ztrátám životů na moři ... otevření bezpečných a legálních kanálů pro žadatele o azyl a potenciální migranty, by žadatelům a migrantům umožnilo formálně používat vstupní a výstupní kanály a znemožnilo tak podnikání obchodníkům s lidmi a s nimi spojeným sítím ...*“ (Evropský parlament 2017: 13) Taktéž Evropský parlament zmiňuje podporování informačních kampaní ve třetích zemích – připravit občany na to, co je může čekat na cestě. (Evropský parlament 2017: 21) Evropská komise dále stanovila priority EU pro posílení opatření, a to usilovněji bojovat proti organizovanému zločinu a jeho sítím, cílem je přerušit obchodní řetězce, následně zdokonalit přístup obětí k právům a jejich uplatňování a zlepšit tvorbu společných aktů, jak v rámci EU, tak i mimo ni. (Evropská komise 2017: 3)

typ dokumentu	počet dokumentů (2017)
Usnesení EP (přijaté texty)	14
Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě (+ otázka k ústnímu zodpovězení)	2 (1)
Stanovisko Evropského výboru regionů	1
Zpráva Komise Evropskému parlamentu, Radě a Radě EU	4
Směrnice EP a Rady	1

Kritéria	Postoj EU k jednotlivým kritériím
1) Postoj EU k problematice	Zaměřuje se ve svých dokumentech především na děti a genderové nerovnosti
2) Vydaná doporučení	Větší prohloubení spolupráce policejních a soudních orgánů
3) Vydaná opatření	<p>Komise bude pokračovat v naléhání na členské státy, které tak doposud neučinily, aby trestně stíhaly jedince, kteří úmyslně užijí služeb obětí obchodování s lidmi (Evropská komise 2017: 3)</p> <p>Taktéž bude Komise apelovat na členské státy ve zvýšení úsilí ve vyšetřování a stíhání obchodníků, a to sdílením informací a postupů, vytvářením účinných nástrojů apod. (Evropská komise 2017: 4)</p>
4) Spolupráce členských států EU s nečlenskými státy a státy třetího světa	Spolupráce členských zemí se zeměmi třetího světa s cílem rozbít organizované skupiny obchodníků a převaděčů, lepší spolupráce pro vedení hranic a kontrolu migrace za užití vhodných nástrojů EU (Evropská komise 2017: 6)

2018: V roce 2018 Evropský parlament apeloval na členské státy, aby více dbaly na přeshraniční spolupráci a vyhledávaly oběti obchodování – zaměřeno na děti migrantů. (Evropský parlament 2018: 4) „Členské státy by měly zlepšit evidenci a registraci, jakož i spolehlivost, dostupnost a srovnatelnost údajů. Měly by však také zajistit, aby bylo možné údaje členit podle pohlaví, věku, forem vykořisťování, občanství obětí a pachatelů, jakož i z hlediska pomoci a ochrany. Spolehlivé údaje jsou základním předpokladem odpovídajícího monitorování a zajišťování lepší tvorby politik.“ (Evropská komise 2018: 3)

„Členské státy by měly pokračovat ve svém úsilí o řešení problému obchodování s lidmi za účelem pohlavního vykořisťování, toto úsilí zintenzivnit a učinit je prioritou. Musí zavést opatření, která zvýší jejich kapacitu k odhalování obětí všech forem vykořisťování, tato činnost by však neměla být prováděna na úkor obětí pohlavního vykořisťování.“ (Evropská komise 2018: 4)

typ dokumentu	počet dokumentů (2018)
Usnesení EP (přijaté texty)	7
Stanovisko Evropského výboru regionů	1
Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě	2

Kritéria	Postoj EU k jednotlivým kritériím
1) Postoj EU k problematice	EU se zaměřuje zejména na děti migrantů a ochranu obětí pohlavního vykořisťování
2) Vydaná doporučení	Dbát na relevantnost zapisovaných údajů týkajících se počtu obětí
3) Vydaná opatření	Je potřeba přijmout opatření na zvýšení kapacity k odhalování obětí vykořisťování, členské státy by měly přistupovat k pohlavnímu vykořisťování jako k prioritnímu, taktéž usiluje o intenzivnější opatření týkající se nelegální migrace (Evropský výbor regionů 2018: 3) Zvýšit pomoc členským státům, které působí v popředí přílivu migrantů (Evropský výbor regionů 2018: 4)

4) Spolupráce členských států EU s nečlenskými státy a státy třetího světa	Vyvinout větší úsilí ve vyhledávání obětí pomocí přeshraniční spolupráce Prioritní je spolupráce EU a třetích zemí, zejména v zemích zdrojových a tranzitních (Evropský výbor regionů 2018: 4)
--	---

4.5 Reporty EU o obchodování s lidmi za jednotlivá období

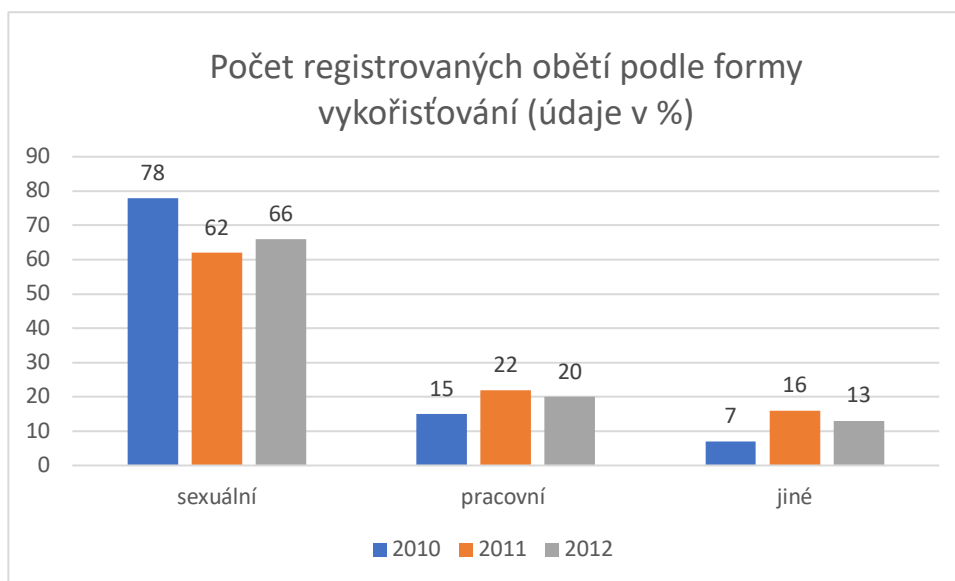
V této podkapitole se práce zaměřuje na zprávy či reporty vydané za jednotlivá období let 2015 až 2018 (vyjma roku 2017, pro který nebyl dohledán odpovídající dokument). Tyto reporty jsou popsány pro přiblížení situace obchodování s lidmi se zaměřením na sexuální vykořisťování pomocí číselných údajů. Číselné údaje z reportů jsou následně použity a porovnány v závěrečné analýze. Pro zkoumání reportů či zpráv byly použity dvě kritéria: 1) počty zaznamenaných obětí, 2) země původu obětí. Měření problematiky obchodování s lidmi je stále složitý úkol – je důležité informovat, že rozdíly, které jsou v zaznamenávání údajů a stejně tak i rozdíly mezi vnitrostátními právními definicemi, ztěžují srovnávání ve všech členských státech EU. (Eurostat 2015: 15)

4.5.1 2015

První zmiňovaný report byl vydán statistickým úřadem EU (Eurostat) v roce 2015 a popisuje výsledky za období let 2010-2012. Členské státy v roce 2012 zaznamenaly **10 998 obětí** obchodování s lidmi (z čehož tvořilo 66 % oběti sexuálního vykořisťování). V roce 2010 bylo 9 710 registrovaných obětí a v roce 2011 9 438 registrovaných obětí obchodování s lidmi. (Evropská komise 2016: 5)

Jak je již v práci několikrát napsáno – nejčastější typ obchodování s lidmi je sexuální vykořisťování. Tuto informaci dokazuje také graf níže.

Graf č. 2 – graf registrovaných osob podle formy vykořisťování.

Zdroj: Eurostat 2015: 30

Sexuální vykořisťování pro tyto zkoumané roky 2010-2012 činilo 69 %, zatímco nucená práce „pouze“ 19 %. Registrovanými oběťmi obchodování za účely sexuálního vykořisťování byly až z 96 % ženy ve věku osmnáct a více let. (Eurostat 2015: 30-31)

Oběti jsou nejčastěji původem z Bulharska, Rumunska, Nizozemska, Maďarska či Polska. Registrovaných obětí ve vlastní zemi bylo nejvíce v Bulharsku, a to 77 obětí, dále v Rumunsko, Lotyšsku, Nizozemsku, Estonsku či Srbsku. V ostatních zemích byly případy obětí v řádu jednotek. Registrované oběti nalezené v jiné členské zemi EU čítaly nejvíce případů občanstvím z Bulharska, Rumunska, Maďarska, dále pak Slovenska, Litvy, Lotyšska, České republiky a dalších zemí. Registrované oběti mimo EU původem z Rumunska činili až 101 obětí a původem z Bulharska až 138 obětí, dále pak především z Lotyšska, Maďarska, Slovenska, Litvy, Nizozemska a Estonska. (Eurostat 2015: 37)

Co se týče obětí z mimoevropských zemí, tak jednoznačně dominuje Nigérie, Čína, Brazílie, Vietnam, Rusko či např. Dominikánská republika, Ukrajina, Thajsko či Maroko. (Eurostat 2015: 39)

4.5.2 2016

Druhý zmiňovaný dokument vydaný organizací na prevenci a potírání organizované trestné činnosti (Europol) byl vydán roku 2016. Hlavním cílem bylo zajistit kooperaci členských států EU, orgánů EU a třetími zeměmi v boji proti problematice THB. (Europol 2016: 33) Jednou z devíti priorit politického cyklu EU (popsáno v podkapitole s názvem

Politika EU na boj proti organizovanému zločinu se zaměřením na obchodování s lidmi) je problematika THB. Organizace Europol poskytuje podporu při koordinovaných akcích na vyšetřování a poskytuje operační a analytickou pomoc. (Europol 2016: 33)

Europol mezi lety 2013-2014 zaregistroval až 8 037 podezřelých z obchodování s lidmi. (Europol 2016: 9) Celkem bylo 15 846 registrovaných obětí obchodování s lidmi, z čehož bylo nejméně 2 375 dětí (identifikovaných i údajných). Za toto období čítalo sexuálního vykořisťování celkem 67 % z celkového počtu obětí, což je **10 044 obětí**. (Evropská komise 2016: 4-8)

Nejčastější forma THB v Evropě mezi lety 2013-2014 podle organizace Europol bylo sexuální vykořisťování, a to až z **90 %**, následované nucenou prací z 5,6 %. (Europol 2016: 19)

Je velmi obtížné identifikovat trasy THB, které jsou neustále používány a také obměňovány. Většina obětí sexuálního vykořisťování pochází ze střední či východní Evropy. (Europol 2016: 20) Mezi zkoumanými lety 2013-2014, nejvyšší počet registrovaných osob byl ze zemí původu, jako je Bulharsko, Maďarsko, Rumunsko a Slovensko. K těmto zmíněným zemím byla přidána také Litva – jedná se o pět nejčastějších zemí původu obětí sexuálního vykořisťování. (Europol 2016: 20-21) V západní Evropě existují státy tzv. cílové, kam je oběť dovezena, jedná se o státy, jako Belgie, Francie, Německo, Řecko, Itálie apod. Členské státy EU, zejména Itálie, Portugalsko, UK (dříve) či Španělsko slouží jako vstupní body pro oběti mimo EU. (Europol 2016: 21) Ačkoliv je již zmíněno, že velká část obětí je původem ze zmíněných evropských zemí, značný počet obětí pochází také z neevropských zemí, jako je Albánie, Brazílie, Čína či Nigérie a Vietnam. (Europol 2016: 21) V těchto případech oběti dostanou od obchodníků padělané doklady, aby zakryli svoji pravou totožnost a mohli vstoupit do EU – buď s podvodnými vízy či jako žadatelé o azyl. V některých případech jsou následně umístěny do ubytovny pro migranty, odkud zmizí a obchodník je převede do jiného členského státu, většinou do státu, kde je prostituce legální. (Europol 2016: 21)

4.5.3 2017-2018

Jelikož jsem pro tuto práci nedohledala report, který by byl vydán v roce 2017, přejdu ihned na report z roku 2018 zkoumající problematiku THB za roky 2015-2016. Pro toto období budu pracovat se dvěma dokumenty, a to s reportem na pokrok v boji proti THB vydaný Evropskou komisí a globálním reportem Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu.

Za období 2015-2016 bylo na území EU registrováno 20 532 obětí (všech forem obchodování). Co se týče sexuálního vykořisťování, jedná se stále o nejčastější formu

vykořisťování. Konkrétně za období 2015-2016 bylo celkem **9 759** registrovaných **osob** (což znamená více než polovina případů – zhruba 56 %), zatímco obchodovaných kvůli nucené práci 26 %. (Evropská komise 2018: 2-3)

Členské státy EU detekovaly 5 979 případů stíhání a 2 927 odsouzení za trestnou činnost v obchodování s lidmi. (Evropská komise 2018: 7) Obecně došlo ke zvýšení hraniční spolupráce skrze Europol a Eurojust. V letech 2016-2017 bylo údajně Europolu předloženo 2 476 nových případů a 8 411 nových operačních zpráv. (Evropská komise 2018: 7)

Stále stejně jako ve zmíněném dokumentu z roku 2015 jsou země původu (Rumunsko, Bulharsko, Maďarsko, Nizozemsko a Polsko), situace se tedy od té doby nezměnila. (Evropská komise 2018: 2) Od roku 2010 došlo k nárůstu obětí odhalených na hranicích vlastní země – za posledních pár let došlo k více než zdvojnásobení identifikovaných tuzemských obětí, a to z 27% (2010) na 58 % (2016). (UNODC 2018: 41) Dále podíl zjištěných obětí, které byli obchodováni ve stejném regionu činilo 5 %, či subregionu (podoblasti) činilo 28 % (např. v severoamerických zemích nebo v subsaharské Africe). (UNODC 2018: 41) Méně než jedna oběť z deseti detekovaných, byli v roce 2016 obchodováni transregionálně – např. z jižní Asie na Blízký východ nebo z východní Asie do západní a jižní Evropy. Detekované oběti z jiného subregionu činili 9 %. (UNODC 2018: 41)

Zpráva z roku 2016, která mapuje pokrok v boji proti obchodování s lidmi, obsahuje také důkazy, podle kterých obchodní kriminální sítě využívaly migrační krizi k zaměření na nejzranitelnější skupiny, a to zejména ženy a děti. Odhady Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) ukazují, že od roku 2014 prudce vzrostl počet možných obětí THB za účely sexuálního vykořisťování. Jedná se konkrétně o osoby přicházející do Itálie středomořskou trasou, počet se **zvýšil až o 600 %**. Obchodovanými oběťmi jsou především nigerijské ženy a dívky. Proto je velmi důležité dbát na podporu integrace obětí, kteří jsou původem ze třetích zemí. (Evropská komise 2017)

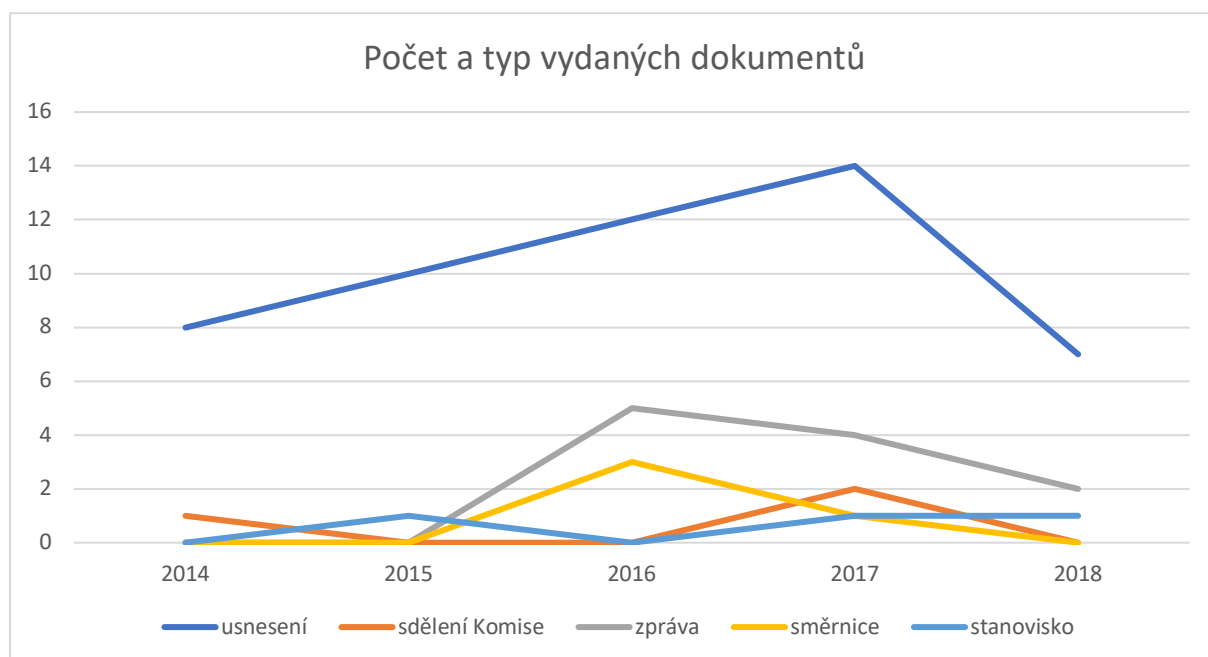
4.6 Změny zaznamenány: zkoumání jednotlivých období

V podkapitole 4.4. byla provedena analýza dokumentů vydaných prostřednictvím orgánů EU, kde byly zanalyzovány veškeré dokumenty vydané některým z orgánů EU, které ve svém textu obsahovaly klíčové slovní spojení *sexuální vykořisťování* v souvislosti s obchodováním s lidmi. Jednotlivá období byla zkoumána pomocí čtyř vytyčených kritérií: 1)

postoj ke zkoumané problematice (případný postoj ke zkoumané problematice v souvislosti s migrační krizí), 2) vydaná doporučení pro členské státy, 3) vydaná opatření pro členské státy, 4) spolupráce členských zemí EU a neevropských zemí či zemí třetího světa. Cílem této kapitoly je odpovědět na otázku, *jak se politika EU proti obchodování s lidmi změnila po migrační krizi*. Jelikož analyzovaná období obsahují velmi podobná doporučení či výzvy (například ohledně vzdělávání společnosti, institucí či občanů zemí třetího světa), do této podkapitoly je navíc přidáno další hledisko, kterým je: 5) aspekt závažnosti, který bude posuzován podle činnosti členských států a obsahové stránky dokumentů pro každý rok. Toto hledisko pomůže ve vytvoření výsledné analýzy, i když minimálně zmíněné tabulky s počty vydaných dokumentů o tomto hledisku vypovídají.

Pomocí grafu níže je vidět stoupající trend v řešení problematiky sexuálního vykořisťování zejména v letech 2016-2017, tedy ihned po vrcholu migrační krize. Charakter dokumentů je různý, ovšem nejčastěji byla vydána usnesení prostřednictvím Evropského parlamentu, a to v každém zkoumaném roce. V roce 2016 byly vydány celkem tři směrnice, což poukazuje na vysoký aspekt závažnosti této problematiky na poli EU, jedna směrnice byla vydána i v roce 2017. Po roce 2015 byly taktéž vydány shrnující zprávy Evropské Komise. Tyto zprávy informují o problematice a o připravovaných či chystaných opatřeních. Stanovisko, prostřednictvím kterého se vysoký orgán EU (Komise, Rada, Evropský parlament) či Evropský hospodářský a sociální výbor mohou vyjádřit k problematice, byly vydány v roce 2015 a 2017 prostřednictvím Evropského hospodářského a sociálního výboru a v druhém případě prostřednictvím Evropského výboru regionů. Za celé zkoumané období bylo vydáno pouze jedno nařízení, a to v roce 2016 (jelikož se jedná pouze o jeden vydaný dokument – není uveden v grafu). Dalo by se konstatovat, že v období let 2016-2017 byla problematika pohlavního vykořisťování považována za prioritní s vysokým aspektem závažnosti, což poukazují i vydané dokumenty, a to zejména směrnice, nařízení a vyšší počet i ostatních vydaných dokumentů v tomto období. Naopak v roce 2018 počet vydaných dokumentů klesl, co se týká počtu dokumentů a poněkud klesl i aspekt závažnosti vzhledem k charakteru vydaných dokumentů.

Graf č. 3 – ukazuje počet a typ vydaných dokumentů zmíněných v této práci

Tabulka č. 2 – shrnutí obsahové stránky dokumentů (analyzovaných v podkapitole 4.4.) za roky 2014-2018 pomocí stanovených kritérií.

Kritéria	2014	2015	2016
Postoj EU	Snaha odstranit problematiku sexuálního vykořisťování, zaměřuje se na spolupráci nejen v rámci EU	Důraz na lidská práva a ochranu obětí	EU pozoruje souvislosti obchodování s lidmi a převaděčství
Doporučení	Navýšit námahu v boji proti sexuálnímu vykořisťování	Sexuální vykořisťování považovat za prioritní	Zvýšit úsilí na jednotné a odrazující opatření (např. omezení poptávky)
Opatření	Společný rámec přistěhovalecké politiky; opatření v rámci směrnice z r. 2013	Provedení směrnice 2011/36/EU i 2011/93/EU; přijetí Istanbulské úmluvy a	Akceptování mezinárodních nástrojů, právních opatření a závazku

		provést směrnici na boj proti pohlavnímu vykořisťování dětí	na boj proti sexuálnímu vykořisťování; Opatření na snížení poptávky a stíhání jedinců využívajících služeb obchodovaných
Spolupráce členských států EU se zeměmi třetího světa	Odstranění nerovností mezi ženami a muži	Zamezení převaděčství migrantů	Zesílení policejní a soudní spolupráce; sdílení údajů v databázích

	2017	2018
Postoj EU	Ochrana dětí a genderové nerovnosti	Ochrana obětí a dětí migrantů
Doporučení	Prohloubení policejních a soudních orgánů	Relevantnost zapsaných údajů ohledně počtu obětí
Opatření	Zvýšené naléhání na členské státy ve stíhání jedinců dobrovolně užívajících obchodovaných osob; větší námaha ve vyšetřování a stíhání obchodníků	Hlubší opatření na odhalování obětí zločinu a opatření proti nelegální migraci
Spolupráce členských států	Rozbít organizované sítě převaděčů a obchodníků;	Spolupráce především v zemích původu a

EU se zeměmi třetího světa	spolupráce pro kontrolu migrace na hranicích s užitím vhodných nástrojů EU	tranzitních; pomocí přeshraniční spolupráce zvýšit úsilí vyhledávání obětí
----------------------------	--	--

Již v roce 2014 se Evropský parlament zmiňuje o zranitelnosti migrantek a některá vydaná usnesení se ohraňují právě vůči souvislosti sexuálního vykořisťování a migrační krize. Překvapující informace a zároveň fakt, že tato problematika nemá příliš vysoký aspekt závažnosti u většiny států je ten, že směrnici vydanou EU (povinnou pro všechny členské země) přijalo v plném znění pouze šest zemí do stanoveného data. Tomu nasvědčují také údaje EU o neúčinné politice na boj proti obchodování s lidmi, jelikož se příliš nedaří odhalovat případy a identifikovat oběti. Pokud se ohlédneme na zmíněné reporty, počet obětí (všech forem obchodování s lidmi) v letech 2013-2014 byl celkem 15 846, z toho **67 %** tvořili oběti **sexuálního vykořisťování**, ve srovnání s lety 2011-2012 bylo celkem zhruba 20 436 obětí, z tohoto počtu se pohyboval počet obětí **sexuálního vykořisťování** mezi **62-66 %**. Na tomto srovnání lze ukázat, že ačkoliv se celkový počet obětí snížil, sexuální vykořisťování zůstává stále ve vysoké míře na prvních příčkách. Členské státy jsou vyzývány ke zvýšení akceschopnosti v boji proti sexuálnímu vykořisťování. Jedním z opatření vydané na toto období je společný rámec přistěhovalecké politiky a přijetí podstatných opatření v souvislosti se směrnicí z roku 2013 na odstranění pohlavního vykořisťování. Jelikož v roce 2014 údaje EU poukázaly na neúčinnou politiku proti obchodování s lidmi, bylo přijato celkem 13 usnesení týkajících se pouze problematiky sexuálního vykořisťování. Úsilím spolupráce je zejména odstranění nerovností mezi ženami a muži.

V dokumentech za roky 2014 i 2015 dominuje politika na vymýcení nerovností mezi muži a ženami, a to i ve spolupráci s neevropskými zeměmi, a především také zvýšení spolupráce mezi členskými státy a zeměmi třetího světa (respektive spolupráce na globální úrovni). Zdrojovými státy podle zmíněných reportů jsou stále především Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko, dále poté Polsko, Slovensko či Litva. V letech 2015-2016 mělo pouze **sexuální vykořisťování 9 759 obětí**, zatímco za období let 2013-2014 se jednalo o **10 044 obětí sexuálního vykořisťování**. Podle tohoto číselného srovnání se počet obětí příliš nezměnil, ba naopak podle dostupných údajů klesl o pár set obětí. Ačkoliv po migrační krizi (či v průběhu migrační krize) patřily do nejohroženější skupiny ženy a děti ze zemí třetího

světa, reálný počet obětí by pravděpodobně mohl být o něco vyšší, jelikož nebylo známo kolik žen a dětí bylo na cestě.

Již před migrační krizí se v dokumentech objevují zmínky o souvislostech mezi obchodováním s lidmi a migrační krizí. Dokumenty hovoří o spolupráci členských i nečlenských zemí a zemí třetího světa, o vymýcení nerovností u žen a mužů či o zamezení převaděčství migrantů. Co se týče dokumentů z roku 2014 i 2015, tak mají vyšší aspekt závažnosti, jelikož vybízejí ke spolupracím a k naplňování usnesení či doporučení. V obou letech bylo vydáno více než deset dokumentů (včetně), dokumenty zohledňují také ochranu obětí. Evropský parlament v jednom z dokumentů naléhá na členské státy k uplatňování směrnice 2011/93/EU *o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí* (Evropský parlament 2015: 29), a stejně tak směrnici 2011/36/EU *o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí* (Evropský parlament 2015: 9), a přizpůsobily tomu tak vnitrostátní právo. Zároveň EU pověřuje Komisi, aby dohlížela na dodržování a plnění směrnice s určením vhodných postupů a metod, které by členské státy měly přijmout (jelikož se jedná o směrnici – každý stát si může zvolit vhodná opatření, aby směrnice docílil). Mělo by se jednat zejména o rovnoprávnost žen a mužů, transparentnost a přístupnost výsledných údajů členských států, právo obchodovaných obětí s prioritním zaměřením na sexuální vykořisťování a nové techniky obchodníků. (Evropský parlament 2015: 9)

„Evropský program pro migraci, přijatý dne 13. května 2015, stanoví okamžitá opatření, jež by měla Komise přijmout v reakci na krizovou situaci ve Středomoří, a boj proti převádění migrantů označuje za jednu z priorit, aby se zabránilo „vykořisťování migrantů zločineckými sítěmi“ a omezila motivace k nelegální migraci.“ (Evropský hospodářský a sociální výbor 2015: 2)

Od roku 2016, respektive po vrcholu migrační krize se poněkud mění perspektiva dokumentů EU, v tom, že vidí problém obchodování s lidmi se souvisejícím převaděčstvím, nikoliv jako jednorázový jev, ale skutečnost, která může v průběhu let zesílit. Vidí důležitost v souvislosti s ohrožeností nelegálních migrantů, kteří se mohou stát snáz obětí obchodování s lidmi. Po vrcholu migrační krize se dokumenty zaměřují z větší části především na děti. Stále je ve velké míře vyzdvihována mezinárodní spolupráce, s čímž souvisí i sdílení a výměna informací v dostupných databázích. Cílené je pro členské státy zvýšit úsilí na vypracování jednotných a odrazujících opatření, jedním z nejdůležitějších opatření je omezení poptávky. Jelikož je téměř jisté, že problematika sexuálního vykořisťování nezmizí, pokud bude stále existovat poptávka, která je ve většině případů ze strany mužů.

„Při úplné neexistenci kriminalizace nebo v případě nedostatečné kriminalizace využívání takových služeb v rámci obchodování s lidmi mohou být obchodníci s lidmi od své činnosti, která svou podstatou zahrnuje vykořisťování jejich obětí, nejen méně odrazováni, ale naopak dokonce k ní povzbuzováni, a to mimo jiné také ovzduším beztrestnosti. Je zřejmé, že problém, jak odradit od poptávky po těchto službách, znamená zaměřit se ve větší míře na osoby, které skutečně využívají služby obětí (...) s vědomím, že dotyčná osoba je obětí trestného činu.“ (Evropská komise 2016: 10)

Čtrnáct členských států oznámilo, že nemá zavedené potřebné vnitrostátní právní ustanovení zahrnující jako trestný čin užívání služeb, které jsou vykonávány obětí obchodování s lidmi. Naopak deset států informovalo, že stanovené právní předpisy zavedené mají. (Evropská komise 2016: 3-4)

Dalo by se říci, že i když před migrační krizí byla situace týkající se problematiky obchodování s lidmi vážná, po vrcholu migrační krize, konkrétně v letech 2016 a 2017 se jeví jako alarmující, a tak k dané problematice přistupují i orgány EU. Mimo jiné se EU snaží dodržovat obecný rámec prioritních politik, jelikož tyto priority jsou zmiňovány i v dokumentech EU, dbají především na spolupráci nejen institucí a členských států, ale také pohraniční či celní správy nebo policie. Do roku 2017 hovoří EU o spolupráci členských států se zeměmi třetího světa jako o důležité, po roce 2017 se postoj mění na intenzivnější spolupráci. Ve zmíněném období byl kladen vysoký aspekt závažnosti na vydané dokumenty a jejich obsah. Ostatně i samotný počet vydaných dokumentů byl za tyto dva roky nejvyšší, což je zobrazeno i na grafu výše.

Podle sdělení Komise z roku 2016 o stavu provádění *prioritních opatření v rámci Evropského programu pro migraci* „existují přesvědčivé důkazy o tom, že migrační krize je zločineckými sítěmi zapojenými do obchodování s lidmi využívána k zaměřování se na nejzranitelnější osoby, zejména ženy a děti. Obchodníci s lidmi v rostoucí míře zneužívají azylové systémy (...). Byl zjištěn znepokojivý prudký nárůst počtu nigerijských žen a dívek opouštějících Libyi (4 371 od ledna do září roku 2015 v porovnání s 1 008 v předchozím roce, z toho se podle odhadů Organizace pro migraci (IOM) Itálie 80 % stalo oběťmi obchodování s lidmi).“ (Evropská komise 2016: 9)

Dokumenty z roku 2017 se zaměřují především na dětské oběti a také, jak na mezinárodní, tak na národní ochranu obětí či jedinců, kteří na sexuální (či jinou formu) vykořisťování upozorní. Je vyžadována vyšší policejní a soudní spolupráce, a to především s cílem rozbít organizované sítě obchodníků a chránit vnější hranice. Stejně jako v roce 2016

je prioritním opatřením pokračování v naléhání na členské státy ve stíhání jedinců, kteří dobrovolně užíjí služeb obětí obchodování, včetně zavedení této problematiky pod trestné činy vnitrostátního právního rámce.

„V konsolidaci činností EU v oblasti boje proti obchodování s lidmi bylo dosaženo pokroku. Jelikož se však tento jev neustále vyvíjí, je třeba opatření EU pro boj proti obchodování s lidmi jak uvnitř EU, tak mimo ni posílit. (...) Členské státy by měly využít všech ambiciózních nástrojů, které mají k dispozici, aby bezodkladně provedly opatření dohodnutá na úrovni EU. (...)“ (Evropská komise 2017: 9)

Zatímco v letech 2016 a 2017 byl na politiku proti obchodování s lidmi (sexuálnímu vykořisťování) kladen vysoký aspekt závažnosti, jelikož situace byla alarmující. V roce 2018 na jednu stranu bylo vydáno několik dokumentů zaměřených na vyhledávání obětí, zejména tedy na děti migrantů a posílení přeshraniční spolupráce, ale na druhou stranu se EU příliš problematikou sexuálního vykořisťování nezabývala (viz graf výše). Ze strany EU je iniciováno úsilí na řešení problematiky sexuálního vykořisťování a taktéž je kladen důraz, aby členské státy zlepšily dostupnost a správnost evidence údajů. Mimo jiné členské státy by měly přijmout opatření na odhalování obětí. Skrze přeshraniční spolupráci členských zemí a zemí třetího světa klást větší důraz na vyhledávání obětí a spolupracovat i na úrovni zemí tranzitních či zdrojových, těmi jsou podle zmíněných reportů především Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko, dále poté Polsko, Slovensko, Litva či Nizozemsko, co se týče obětí.

Evropský výbor regionů konstatuje, *„že je nutné zintenzivnit preventivní opatření v oblasti nelegální migrace tak, aby se pomoc mohla zaměřit na ty, kdo skutečně potřebují ochranu. (...)“ (Evropský výbor regionů 2018: 3)*

Evropská unie vydává velké množství dokumentů, kterých charakter se po migrační krizi změnil, ale nijak razantně. Před migrační krizí byly dokumenty spíše obecné, vyzývající ke spolupráci, k většímu úsilí o vymýcení tohoto zločinu a větší informovanosti zejména migrantek proudících do Evropy o jejich právech. Změna, kterou lze pozorovat se týká uvádění větších souvislostí mezi oběťmi a nelegálními migranty (především dětmi), EU vidí propojenost mezi obchodem s lidmi a převaděčstvím. Nejvíce je vyzdvihována mezinárodní spolupráce, a to zejména spolupráce se zeměmi třetího světa a zeměmi zdrojovými. V neposlední řadě je kladen důraz na vzdělávání ať už společnosti, policejních orgánů nebo především občanů třetího světa. Evropská komise také zjišťuje, že je na vzestupu především

vnitřní obchod s lidmi, což znamená vykořisťování v rámci státu, proto je důležité vzdělávání policejních orgánů. Taktéž je prioritní posílení policejních a soudních orgánů a prohloubení jejich spolupráce, předávání informací a údajů napříč státy. Pozornost je dále upnuta zejména na vnější ochranu hranic a na větší úsilí rozbít sítě organizovaného zločinu. EU dále vidí jako důležité a potřebné zlepšit metody sběru dat, aby údaje byly relevantní a zvýšit úsilí identifikace obětí v oblasti vyšetřování trestné činnosti. Podle Komise by měla být kladena pozornost soustavnému vypracování hodnocení strategií a akčních plánů, stejně jako měření výsledků a dopadů přijatých opatření. Ovšem velká část členských států se setkala s potížemi měření výsledků a dopadů opatření na boj proti obchodování s lidmi. (Evropská komise 2016: 10)

Ovšem i když obchodování s lidmi je na celosvětové úrovni přítomno již od dob obchodování s otroky, stále i po tolika letech existence nebyl zaznamenán nijak rapidní pokles v počtu obětí. Jedním z důvodů je fakt, že dokud bude vysoká poptávka (nejen v případě sexuálního vykořisťování) tento fenomén se nepodaří vymýtit. Další důležitá skutečnost, dalo by se říci, že asi nejdůležitější aspekt vyřešení problematiky sexuálního vykořisťování (i dalších forem vykořisťování) je celosvětová spolupráce a předávání dat o obětech apod. Důležitá je spolupráce členských států mezi sebou, s neevropskými zeměmi a zejména se zeměmi třetího světa. V neposlední řadě je podstatné zmínit důležitost národní strategie členských států a přijímání strategií vydaných orgány EU. Podle zjištění Europol existují státy, ve kterých je prostituce legální, a proto jsou oběti sexuálního vykořisťování směřovány především do těchto zemí, jelikož obchodníci tím využívají právní prostředí. (Evropská komise 2018: 3)

V této práci je několik faktů dokazujících, že po vrcholu migrační krize, došlo k prohloubení problematiky obchodování *„vzhledem k tomu, že nedávná zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) o příchodech sexuálně zneužívaných migrantů odhaduje, že 80% dívek přijíždějících z Nigérie trasou přes centrální Středomoří – jejichž počty prudce vzrostly z 1 454 v roce 2014 na 11 009 v roce 2016 – jsou potenciálními oběťmi obchodu pro účely sexuálního vykořisťování; vzhledem k tomu, že členské státy se potýkají s obtížemi při zjišťování, které dívky byly oběťmi obchodu s lidmi a sexuálního vykořisťování, a při poskytování podpory těmto dívkám.“* (Evropský parlament 2018: 2)

5 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zjistit, zda se politika Evropské unie po migrační krizi změnila, či nikoliv prostřednictvím analýzy dokumentů Evropské unie proti obchodování s lidmi za období před migrační krizí, to je 2014-2015 a za období po migrační krizi, to je 2016-2018. V předcházející kapitole bylo ukázáno pomocí komparace těchto dvou zkoumaných období, v čem se politika EU ohledně této problematiky změnila. Stěžejní změna politiky je viděna v souvislostech mezi oběťmi a nelegálními migranty, se zaměřením především na děti a dále v propojenosti činností obchodování a převaděčství. Mimo jiné je soustředěna pozornost dokumentů po migrační krizi také na větší ochranu vnějších hranic a na vyvíjení většího úsilí na rozbití sítí organizovaného zločinu. Ovšem důležitost by měla být podle Komise kladena především na sběr dat a vypracovávání strategií či akčních plánů, aby výsledky členských států byly co nejvíce relevantní.

Obchodování s lidmi je považováno za velmi závažný trestný čin, který může způsobit jak psychické, tak fyzické újmy a způsobuje nebezpečnou hrozbu pro celý svět. Tento fenomén může způsobovat hned několik příčin, za jednu z nich bývá označována nerovnost mezi muži a ženami. Další faktor ovlivňující tento fenomén je např. slabý sociální systém či nerovnost bohatství ve světě. V neposlední řadě jedním z faktorů posilující činnost obchodníků s lidmi je migrační krize, která je s obchodováním s lidmi úzce propojena, jelikož právě cestující migranti se stávají snadnou kořistí pro obchodníky s lidmi.

Existuje pět hlavních zemí původu, které se napříč zkoumaných let nemění, jedná se o Bulharsko, Nizozemsko, Maďarsko, Polsko a Rumunsko. Pět zemí typických jako země cílové jsou poté Slovensko, Maďarsko, Estonsko, Chorvatsko a Dánsko (mnohdy se objevuje i Rakousko). V letech 2013-2014 byla (podle údajů zmíněných ve zkoumaných reportech) nejvyšší míra obětí postihnutá sexuálním vykořisťováním, konkrétně 67 % z celkového počtu 15.846 obětí, což je zhruba 10.044 obětí sexuálního vykořisťování. Na druhou stranu v letech 2015-2016 bylo obětí celkem 20.532, což je o dost více než v období dříve. Ovšem procento sexuálního vykořisťování se snížilo, a to na 56 %. Počet obětí sexuálního vykořisťování tedy klesl na 9.759. Bohužel číselné údaje v počtu obětí sexuálního vykořisťování se nijak razantně neliší, spíše se dá konstatovat, že počty obětí jsou mnohonásobně vyšší, než je v reportech uvedeno, jelikož jedním z důvodů může být, že po vrcholu migrační krize je více nezaregistrovaných obětí z řad migrantů, kteří mohou být uneseny či jinak nalákány po cestě

do Evropy, druhým faktem je ten, že členské státy dostatečně neevidují počty obětí a výsledné údaje tedy nejsou relevantní (v tomto případě je velmi náročné evidovat počty obětí, pokud pachatelé nejsou dopadeni či se nepodaří narušit síť organizovaného zločinu).

V boji proti obchodování s lidmi existuje jedna z největších překážek, a to neuspokojivé vykonávání právního rámce, který se týká obchodování s lidmi na úrovni vnitrostátní a nepřítomnost vhodných právních rámců v zemích třetího světa. (Evropský parlament 2016: 5) Vydané prioritní politiky EU mají velmi podobnou obsahovou stránku a objevují se i ve zkoumaných dokumentech vydaných orgány EU. Tudíž by se dalo říci, že EU se snaží dodržovat obecný rámec těchto politik. Týkají se především uskutečňování vydaných opatření a zvyšování povědomí o problematice v zemích třetího světa, dále pak v zemích tranzitních a zemích původu. Spolupráce členských států EU, i dalších subjektů, jako jsou organizace, policie, pohraniční stráž či celní správa. Spolupráce by měla být také na úrovni národní. Mimo jiné jedním z cílů EU na boj proti sexuálnímu vykořisťování i obecně proti obchodování s lidmi by měl být fakt, na který se EU ve svých dokumentech již také zaměřila, a to poptávka. Členské státy by tedy měly bojovat proti vysoké poptávce, nikoliv ji „podporovat“ legální prostitucí v zemi. Země EU by dále měly realizovat informační kampaně a odbornou přípravu úředníků, aby byli schopni určit totožnost obětí, více informovat společnost o tomto fenoménu, jelikož velká část populace se domnívá, že tato trestná činnost již vymizela a v neposlední řadě podrobně evidovat počty obětí. EU vydává velký počet dokumentů s vysokým aspektem důležitosti a snaží se mít situaci pod kontrolou, proto velmi dbá na spolupráci nejen mezi členskými státy, ale také především se zeměmi třetího světa, usiluje o sdílení a výměnu informací napříč státy či posílení policejních orgánů. Na druhou stranu by se dalo konstatovat, zda by bylo v některých krocích vhodnější přejít z charakteru doporučujícího, na charakter činný.

6 POUŽITÉ ZDROJE

6.1 Internetové

Babická, Karolína. 2008. *Proces obchodování s lidmi: Kde, jak a proč k těmto zločinům dochází*. migraceonline.cz. Dostupné na: <https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/proces-obchodovani-s-lidmi-kde-jak-a-proc-k-temto-zlocinum-dochazi>

Bryan, John. 2013. *The 21st century Definition of Freedom: Self-Determination for all*. Dostupné na: https://www.huffpost.com/entry/the-new-21st-century-defi_b_3552556

Březina, David. 2017. *Migrační krize a organizovaný zločin v Evropské unii v roce 2017*. „Institut pro politiku a společnost.“ Dostupné na: <https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2017/11/Březina-Report-Europol-IPPS.docx.pdf>

Břicháček, Tomáš. 2017. *EU a její reakce na migrační krizi*. „New direction.“ Dostupné na: http://zahradil.cz/wordpress/wp-content/uploads/2014/11/2017_ND_studie_Migrace.pdf

ČTK. 2015. *Migrační krize 2015: 894.000 uprchlíků a nejednotný postoj zemí EU*. „Romea.cz“ Dostupné na: <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/migracni-krize-2015-894-000-uprchliku-a-nejednotny-postoj-zemi-eu>

Euractiv. 2010. *EU chce bojovat proti obchodování s lidmi*. Dostupné na: <https://euractiv.cz/section/vnitro-a-spravedlnost/news/eu-chce-bojovat-proti-obchodovani-s-lidmi-007291/>

Evropská unie. *Narizení, směrnice a další právní akty*. „Europa.eu.“ Dostupné na: https://europa.eu/european-union/eu-law/legal-acts_cs#doporučen%C3%AD

Evropská unie. *Trafficking in human beings*. „Europa.eu.“ Dostupné na: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/trafficking_in_human_beings_italy.pdf

Europol. 2016. *Situation report: Trafficking in Human Beings in the EU*. Haag. Dostupné na: <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/trafficking-in-human-beings-in-eu>

Evropská komise. 2018. *Druhá zpráva o pokroku dosaženém v oblasti boje proti obchodování s lidmi (2018) podle článku 20 směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí*. „Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě.“ Dostupné

na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2018/0777/COM_COM\(2018\)0777_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2018/0777/COM_COM(2018)0777_CS.pdf)

Evropská komise. 2017. *Integration of victims of trafficking in human beings*. Dostupné na: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/eu-projects-and-funding/integration-victims-trafficking-human-beings_en

Evropská komise. 2017. *Migrační krize*. Dostupné na: <https://op.europa.eu/webpub/com/factsheets/migration-crisis/cs/>

Evropská komise. 2012. *Strategie EU pro vymýcení obchodu s lidmi 2012-2016*. Brusel. Dostupné na: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/the_eu_strategy_towards_the_eradication_of_trafficking_in_human_beings_2012-2016_1.pdf

Evropská komise. 2016. *Zpráva hodnotící v souladu s čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/36/EU účinky stávajících vnitrostátních právních předpisů, které stanoví jako trestný čin využívání služeb, jež jsou předmětem vykořisťování v rámci obchodování s lidmi, na prevenci obchodování s lidmi*. „Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě.“ Brusel. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0719&qid=1584516853355&from=CS>

Evropská komise. 2017. *Zpráva o opatřeních navazujících na strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi a stanovení dalších konkrétních opatření*. „Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě.“ Brusel. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017DC0728&from=CS>

Evropská komise. 2018. *Druhá zpráva o pokroku dosaženém v oblasti boje proti obchodování s lidmi (2018) podle článku 20 směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí*. „Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě.“ Brusel. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0777&from=EN>

Evropský parlament. 2014. *Obchodování s lidmi v EU: Většina obětí je prodána v zemích EU*. „Evropský parlament.“ Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IM-PRESS&reference=20141203STO82703&secondRef=0&language=CS>

Evropský parlament. 2016. „Ženy z řad uprchlíků jsou snadnou obětí zneužívání a obchodu s lidmi,“ říká poslankyně Le Grip. Zpravodajství Evropský parlament. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/priorities/migrace/20161107STO50303/uprchlice-jsou-snadnou-obeti-zneužívání-a-obchodu-s-lidmi-rozhovor>

Evropský parlament. 2016. *20 milionů lidí na světě padne ročně za oběť obchodování s lidmi.* Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=IM-PRESS&reference=20161014STO47261&secondRef=0&language=CS>

Evropský soud pro lidská práva. 1950. *Evropská úmluva o ochraně lidských práv.* Dostupné na: <https://www.ustrcr.cz/data/pdf/projekty/usmrceni-hranice/umluva.pdf>

Eurostat. 2015. *Trafficking in human beings.* Evropská unie. Lucembursko. Dostupné na: https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/eurostat_report_on_trafficking_in_human_beings_-_2015_edition.pdf

Generální sekretariát Rady Evropské unie. 2017. *Council conclusions on setting the EU's priorities for the fight against organised and serious international crime between 2018 and 2021.* „Rada Evropské unie.“ Brusel. Dostupné na: <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9450-2017-INIT/en/pdf>

Honeyball, Mary. 2014. *Zpráva o pohlavním vykořisťování a prostituci a jejich dopadu na rovnost žen a mužů.* „Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví, Evropský parlament.“ Dostupné na: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_deposes/rapports/2014/0071/P7_A\(2014\)0071_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_deposes/rapports/2014/0071/P7_A(2014)0071_CS.pdf)

Informační centrum OSN v Praze. *Lidská práva.* Dostupné na: <https://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/lidska-prava/>

Informační centrum OSN v Praze. 2015. *Všeobecná deklarace lidských práv.* Dostupné na: https://www.osn.cz/wp-content/uploads/2015/12/UDHR_2015_11x11_CZ2.pdf

Interpol. *Types of human trafficking.* Dostupné na: <https://www.interpol.int/Crimes/Human-trafficking/Types-of-human-trafficking>

Justice.cz. *Úmluva OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (UNTOC).* „Katalog životních situací.“ Dostupné na: <https://justice.cz/web/msp/organizace-spojonych-narodu?clanek=umluva-osn-proti-nadnarodnimu-organizovanemu-zlocinu-untoc->

Ministerstvo vnitra ČR. *Slovníček pojmů*. Dostupné na:

<https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

Ministerstvo zahraničí Dánska. 2018. *Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings 2019-2021*. Dostupné na: <https://bsr-trm.com/wp-content/uploads/2019/10/Action-Plan-to-Combat-Trafficking-in-Human-Beings-2019-2021.pdf>

Odbor azylové a migrační politiky. 2017. *Mezinárodní ochrana*. „Ministerstvo vnitra ČR.“ Dostupné na:

<https://www.mvcr.cz/docDetail.aspx?docid=22111977&docType=ART&chnum=6>

Odbor prevence kriminality Ministerstva vnitra. 2018. *Obchodování s lidmi – příručka pro pomoc obětem*. „Ministerstvo vnitra ČR.“ Dostupné na:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=2ahUKEwjywbqhxZjoAhVJIMUKHU-TDbcQFjAAegQIBxAB&url=https%3A%2F%2Fwww.mvcr.cz%2Fsoubor%2Fosl-pomoc-obetem.aspx&usg=AOvVaw14X6qltuVvIcrBJzULxEac>

OSN. 2000. *Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu*. Dostupné na:

<https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&ved=2ahUKEwj1vcLwuufIAhXJKVAKHVJVACcQFjACegQIAxAC&url=https%3A%2F%2Fwww.psp.cz%2Fsqw%2Ftext%2Forig2.sqw%3Fidd%3D139719&usg=AOvVaw3j1L-8kevKLViv-ChodEXJ>

Pohl. Michal. 2010. *Boj proti obchodování s lidmi v dokumentech EU*. „Parlamentní institut.“ Dostupné na:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjQnLmsoN3oAhVPzKQKHURuB00QFjAAegQIAhAB&url=https%3A%2F%2Fwww.psp.cz%2Fsqw%2Ftext%2Forig2.sqw%3Fidd%3D66140&usg=AOvVaw020YbUdOFEoiIJKwA_PczR

Policy Department for External Relations. 2018. *Contemporary forms of slavery*. Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/603470/EXPO_STU\(2018\)603470_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/603470/EXPO_STU(2018)603470_EN.pdf)

Rada Evropy. 2011. *Úmluva Rady Evropy o prevenci a potírání násilí vůči ženám a domácího násilí*. Istanbul. Dostupné na: <https://rm.coe.int/1680462471>

Rada Evropské unie. 2013. *Council conclusions on setting the EU's priorities for the fight against serious and organised crime between 2014 and 2017*. „Justice and Home affairs Council meeting.“ Lucembursko. Dostupné na:

https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/jha/137401.pdf

Rada Evropské unie. 2020. *Závěry a usnesení Rady*. „Europa.eu.“ Dostupné na:

<https://www.consilium.europa.eu/cs/council-eu/conclusions-resolutions/>

Sherwood, Harriet. 2015. *Unaccompanied young refugees in Europe' at risk from criminal gangs'*. „The Guardian.“ Dostupné na:

<https://www.theguardian.com/world/2015/nov/01/unaccompanied-young-refugees-europe-traffickers>

Třešňáková, Anna. 2017. *O svobodě (jak jinak) ...* Dostupné na:

<https://www.svobodauceni.cz/clanek/o-svobode-jak-jinak/>

United Nations Office on Drugs and Crime. 2016. *Global Report on Trafficking in Persons*.

Vídeň. [https://www.unodc.org/documents/data-and-](https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2016_Global_Report_on_Trafficking_in_Persons.pdf)

[analysis/glotip/2016_Global_Report_on_Trafficking_in_Persons.pdf](https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2016_Global_Report_on_Trafficking_in_Persons.pdf)

Úřad OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC). 2016. *Global Report on Trafficking in Persons*.

„Publikace OSN.“ New York. Dostupné na: [https://www.unodc.org/documents/data-and-](https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2016_Global_Report_on_Trafficking_in_Persons.pdf)

[analysis/glotip/2016_Global_Report_on_Trafficking_in_Persons.pdf](https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2016_Global_Report_on_Trafficking_in_Persons.pdf)

Úřad OSN pro drogy a kriminalitu. 2018. *Global report on trafficking in persons*. „Publikace

OSN.“ New York. Dostupné na: [https://www.unodc.org/documents/data-and-](https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2018/GLOTiP_2018_BOOK_web_small.pdf)

[analysis/glotip/2018/GLOTiP_2018_BOOK_web_small.pdf](https://www.unodc.org/documents/data-and-analysis/glotip/2018/GLOTiP_2018_BOOK_web_small.pdf)

Úřední věstník Evropské unie. Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html>

6.2 Dokumenty EU použité v analýze

Evropská komise. 2017. *Boj proti obchodování se ženami a dívkami za účelem sexuálního a pracovního vykořisťování v EU*. „Otázka k ústnímu zodpovězení.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/questions/orales/2017/000094/P8_QO\(2017\)000094_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/questions/orales/2017/000094/P8_QO(2017)000094_CS.pdf)

Evropská komise. 2018. *Druhá zpráva o pokroku dosaženém v oblasti boje proti obchodování s lidmi (2018) podle článku 20 směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji*

proti němu a o ochraně obětí. „Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2018/0777/COM_COM\(2018\)0777_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2018/0777/COM_COM(2018)0777_CS.pdf)

Evropská komise. 2016. *Zpráva hodnotící v souladu s čl. 23 odst. 2 směrnice 2011/36/EU účinky stávajících vnitrostátních právních předpisů, které stanoví jako trestný čin využívání služeb, jež jsou předmětem vykořisťování v rámci obchodování s lidmi, na prevenci obchodování s lidmi.* „Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě.“ Brusel. Dostupné na:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0719&qid=1584516853355&from=CS>

Evropská komise. 2018. *Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě. Druhá zpráva o pokroku dosaženém v oblasti boje proti obchodování s lidmi (2018) podle článku 20 směrnice 2011/36/EU o prevenci obchodování s lidmi, boji proti němu a o ochraně obětí.* Brusel.

Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0777&from=EN>

Evropská komise. 2017. *Zpráva o opatřeních navazujících na strategii EU pro vymýcení obchodu s lidmi a stanovení dalších konkrétních opatření.* „Sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2017/0728/COM_COM\(2017\)0728_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2017/0728/COM_COM(2017)0728_CS.pdf)

Evropský hospodářský a sociální výbor. 2015. *Akční plán EU proti pašování migrantů (2015-2020).* „Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru.“ Dostupné na:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1587118899760&uri=CELEX:52015AE3940>

Evropský parlament. 2016. *Boj proti obchodování s lidmi a jeho místo ve vnějších vztazích EU.* „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016IP0300&qid=1584516853355&from=CS>

Evropský parlament. 2017. *Dopad mezinárodního obchodu a obchodních politik EU na globální hodnotové řetězce.* „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2017/09-12/0330/P8_TA-PROV\(2017\)0330_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2017/09-12/0330/P8_TA-PROV(2017)0330_CS.pdf)

Evropský parlament. 2015. *Evropský program pro bezpečnost*. „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2015/07-09/0269/P8_TA-PROV\(2015\)0269_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2015/07-09/0269/P8_TA-PROV(2015)0269_CS.pdf)

Evropský parlament. 2014. *Migrantky bez dokladů v Evropské unii*. „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2014/02-04/0068/P7_TA-PROV\(2014\)0068_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2014/02-04/0068/P7_TA-PROV(2014)0068_CS.pdf)

Evropský parlament. 2018. *Ochrana dětí v rámci migrace*. „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2018/05-03/0201/P8_TA\(2018\)0201_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2018/05-03/0201/P8_TA(2018)0201_CS.pdf)

Evropský parlament. 2014. *Pohlavní vykořisťování a prostituce a jejich dopad na rovnost žen a mužů*. Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2014/02-26/0162/P7_TA\(2014\)0162_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2014/02-26/0162/P7_TA(2014)0162_CS.pdf)

Evropský parlament. 2017. *Pohyby uprchlíků a migrantů: úkoly vnější činnosti EU*. „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2017/04-05/0124/P8_TA\(2017\)0124_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/definitif/2017/04-05/0124/P8_TA(2017)0124_CS.pdf)

Evropský parlament. 2017. *Provádění směrnice o boji proti pohlavnímu zneužívání a pohlavnímu vykořisťování dětí a proti dětské pornografii*. „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2017/12-14/0501/P8_TA-PROV\(2017\)0501_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2017/12-14/0501/P8_TA-PROV(2017)0501_CS.pdf)

Evropský parlament. 2015. *Příprava na Světový humanitární summit: výzvy a příležitosti pro humanitární pomoc*. „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na:

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-8-2015-0332_CS.html

Evropský parlament. 2016. *Situace uprchlic a žadatelek o azyl v EU*. „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016IP0073&qid=1584516853355&from=CS)

[content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016IP0073&qid=1584516853355&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016IP0073&qid=1584516853355&from=CS)

Evropský parlament. 2015. *Situace v oblasti základních práv v EU (2013-2014)*. „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2015/09-08/0286/P8_TA-PROV\(2015\)0286_CS.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/seance_pleniere/textes_adoptes/provisoire/2015/09-08/0286/P8_TA-PROV(2015)0286_CS.pdf)

Evropský parlament. 2015. *Strategie EU pro rovnost mužů a žen po roce 2015*. „Usnesení Evropského parlamentu.“ Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1587118899760&uri=CELEX:52015IP0218)

[content/CS/TXT/?qid=1587118899760&uri=CELEX:52015IP0218](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1587118899760&uri=CELEX:52015IP0218)

Evropský výbor regionů. 2018. *Provádění evropského programu pro migraci*. „Stanovisko Evropského výboru regionů.“ Dostupné na: [https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1587048501656&uri=CELEX:52017IR5048)

[content/CS/TXT/?qid=1587048501656&uri=CELEX:52017IR5048](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?qid=1587048501656&uri=CELEX:52017IR5048)

6.3 Knižní

Kolektiv autorů Encyklopedického domu, spol. s r.o. 1993. *Encyklopedický slovník*. Praha: Encyklopedický dům, spol. s r.o.

Landová, Pavla. 2005. *Oxfordský slovník světových dějin*. Vyd. 1. Praha: Academia

Ondřej, Jan. 2009. *Mezinárodní právo veřejné, soukromé, obchodní*. Plzeň: Aleš Čeněk

Polotočný, Miroslav, Ondřej, Jan. 2006. *Mezinárodní právo veřejné: Zvláštní část*. Praha: C. H. Beck